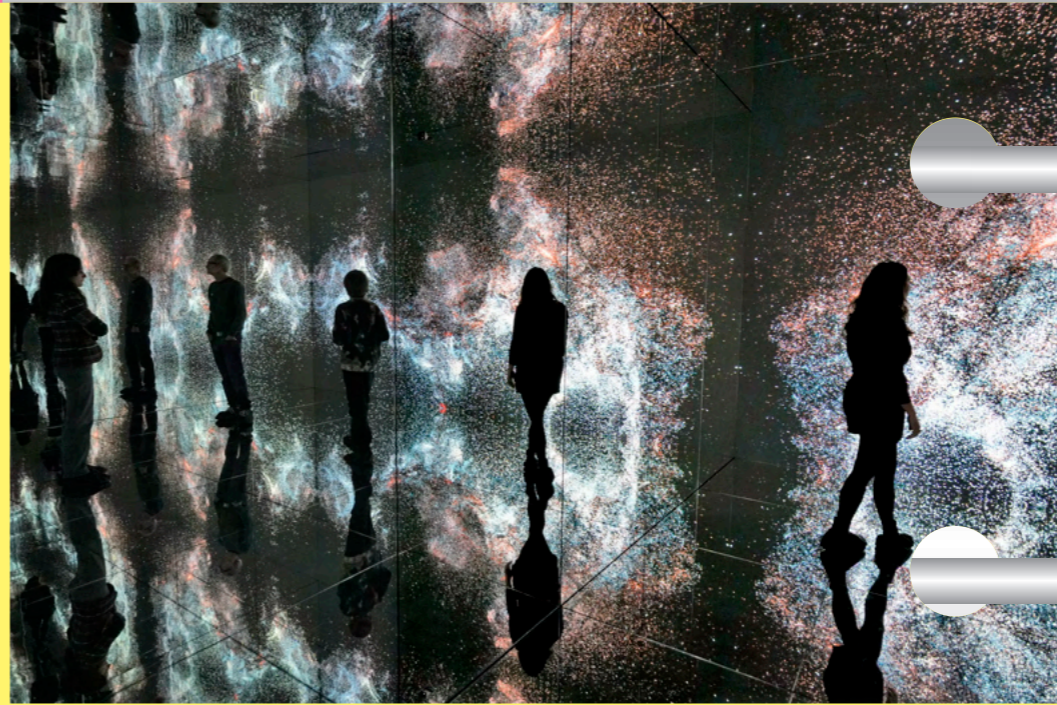

VALKHOF MUSEUM

JAARVERSLAG 2024

VOORWOORD 4

COLLECTIE EN ONDERZOEK 7

DIORAMA
RICHARD BOLHUIS

ARCHEOLOGISCH DEPOT GELDERLAND 12

ONDERZOEKEN

TENTOONSTELLINGEN 17

INTO THE BLACK HOLE
UIT DE SCHADUW VAN HET DIORAMA
RIJKE ROMEINSE GRAVEN
DE WANDELING
OFFEREN AAN DE GODEN IN HERWEN-HEMELING
DE OLIFANT
RADBOUD ERFGOED LADEKAST
KUNSTLUIS
STADSGEZICHTEN

EDUCATIE 26

PUBLIEKSPROGRAMMA 29

MARKETING & COMMUNICATIE 31

BEDRIJFSVOERING 35

CIJFERS 37

SUBSIDIEGEVERS 40

BEZOEKCIJFERS 43

ORGANISATIE 45

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT
OVERZICHT MEDEWERKERS
ORGANIGRAM

VRIENDEN 52

ONDERNEMINGSRAAD 54

RAAD VAN TOEZICHT 56

COLOFON 59

BIJLAGEN 60

AANWINSTEN
UITGAANDE BRUIKLENEN
BRUIKLEENGEVERS
NEVENFUNCTIES MEDEWERKERS
PUBLICATIES
BEELDVERANTWOORDING

VOORWOORD

‘Alle lof voor Valkhof.’

Deze uitspraak was de uitkomst van een middag in het najaar van 2024 waarbij het managementteam van het museum bij elkaar zat om de doelstellingen voor het jaar erop te bepalen. *Alle lof voor Valkhof* is natuurlijk een woordspeling op een reclameboodschap van een bekend zuivelmerk dat we hier niet nader zullen noemen. Hoewel misschien dus niet helemaal origineel, vatte deze woordspeling wel perfect de alles overkoepelende ambitie van het museum samen. Alles wat afgelopen jaar weer tot stand is gebracht en alles wat er nog moet gebeuren tot de opening van het museum medio 2026, is terug te brengen tot deze ene wens. De wens dat u als bezoeker straks weer van ons museum houdt, dat we u verrassen met spraakmakende programma’s die u beroeren en tot nadenken stemmen. En dat u zich uitgenodigd voelt om bij ons te zijn, mee te doen en u thuis te voelen.

2024 was het jaar waarin veel van de plannen die samenhangen met bovengenoemde toekomstwens, naar een volgende fase gingen. Van idee naar uitvoering en van oplevering naar ingebruikname. In het voorjaar startte de aannemer op het Kelfkensbos. Al snel zag het gebouw eruit alsof er een bom op was gevallen en was het moeilijk voor te stellen dat het ooit weer goed zal komen. Maar aan het einde van 2024 zaten de nieuwe glaspuien alweer in de gevel en tekenden zich voorzichtig de contouren af van het nieuwe museum. Licht en ruimte krijgen er vrij spel en zeker op de begane grond zal straks weinig herinneren aan het oude museum.

Op de locatie Museum Kam, eerder door de Provincie Gelderland volledig in oude luister hersteld, konden onderzoekers – en in de weekends ook bezoekers – eindelijk genieten van een volledig

ingericht gebouw met duizenden archeologische objecten opgesteld in de originele vitrines. Museum Kam, een rijksmonument, is een museale parel van formaat. Bijna nergens in Nederland is het nog mogelijk om een origineel museum, qua architectuur en interieur, zo compleet en in samenhang als hier, te ervaren. Met de restauratie heeft het gebouw als onderzoekscentrum een nieuwe betekenis gekregen en is het behoud door deze belangrijke functie gewaarborgd.

En tegelijkertijd, helemaal aan de andere kant van Nijmegen, krijgen de archeologische vondsten van de gemeente Nijmegen en van de provincie Gelderland juist een splinternieuw, gezamenlijk onderkomen. Namens de provincie voert het Valkhof Museum de wettelijke taken uit ten aanzien van de bodemvondsten in de provincie. Door de toegenomen omvang van deze collectie is uitbreiding van het bestaande depot noodzakelijk. De architectuur van bureau Diederendirrix verwijst subtiel naar de archeologische schatten die er straks opgeborgen worden. Grote raampartijen etaleren vondsten zodat de bewoners van de omringende nieuwbouwwijk Winkelsteeg een permanent kijkje achter de schermen krijgen.

Er werd in 2024 dus letterlijk druk gebouwd aan de toekomst. Maar ook in overdrachtelijke zin was dit het geval. De eerste helft van het jaar dienden wij vele grote, meerjarige subsidieaanvragen voor de periode 2025–2028 in bij onze stakeholders, die het financiële fundament van het museum vormen. Van de provincie Gelderland en gemeente Nijmegen, onze structurele partners, kregen wij gelukkig snel groen licht en daarmee ook het vertrouwen dat wij dankzij deze steun als instelling een relevante bijdrage leveren aan de uitvoering van hun cultuurbeleid.

Samen met Museum Arnhem dienden wij voor de tweede maal succesvol een voorstel in bij de Raad voor Cultuur om ook de komende vier jaar opgenomen te worden in de Basis Infrastructuur. Opnieuw gaat het om projecten waarbij op een vernieuwende manier publiek en collecties met elkaar worden verbonden. Met de door bezoekers en pers zeer gewaardeerde tentoonstellingen *Moving Stories* en *Into the Black Hole* nog vers in het geheugen, kijken wij bijzonder uit naar de voortzetting van dit bijzonder leerzame experiment.

En tenslotte kom ik bij het belangrijkste, de medewerkers van het museum. In 2024 kregen wij te maken met grote veranderingen in het museale managementteam. Bart Weggemans (Financieel Directeur) en Charlotte van Lingen (Hoofd Publiek en Presentatie) verlieten de organisatie rond de zomer wegens het bereiken van de (pre-) pensioengerechtigde leeftijd. Hun bijdrage de afgelopen jaren aan de ontwikkeling van het Valkhof Museum nieuwe stijl, zowel artistiek als zakelijk en organisatorisch, is immens geweest.

Een aderlating dus, zeker in een tijd van grote krapte op de arbeidsmarkt en al helemaal nu er voor het museum zoveel op het spel staat. De geschikte opvolgers zijn na lang zoeken gelukkig toch gevonden. Sanne Grijsen (Hoofd Publiek) en Tom van Nouhuys (Zakelijk Directeur) zijn ondertussen beiden een paar maanden energiek bezig en schrijven het volgende hoofdstuk in de wording van het nieuwe museum.

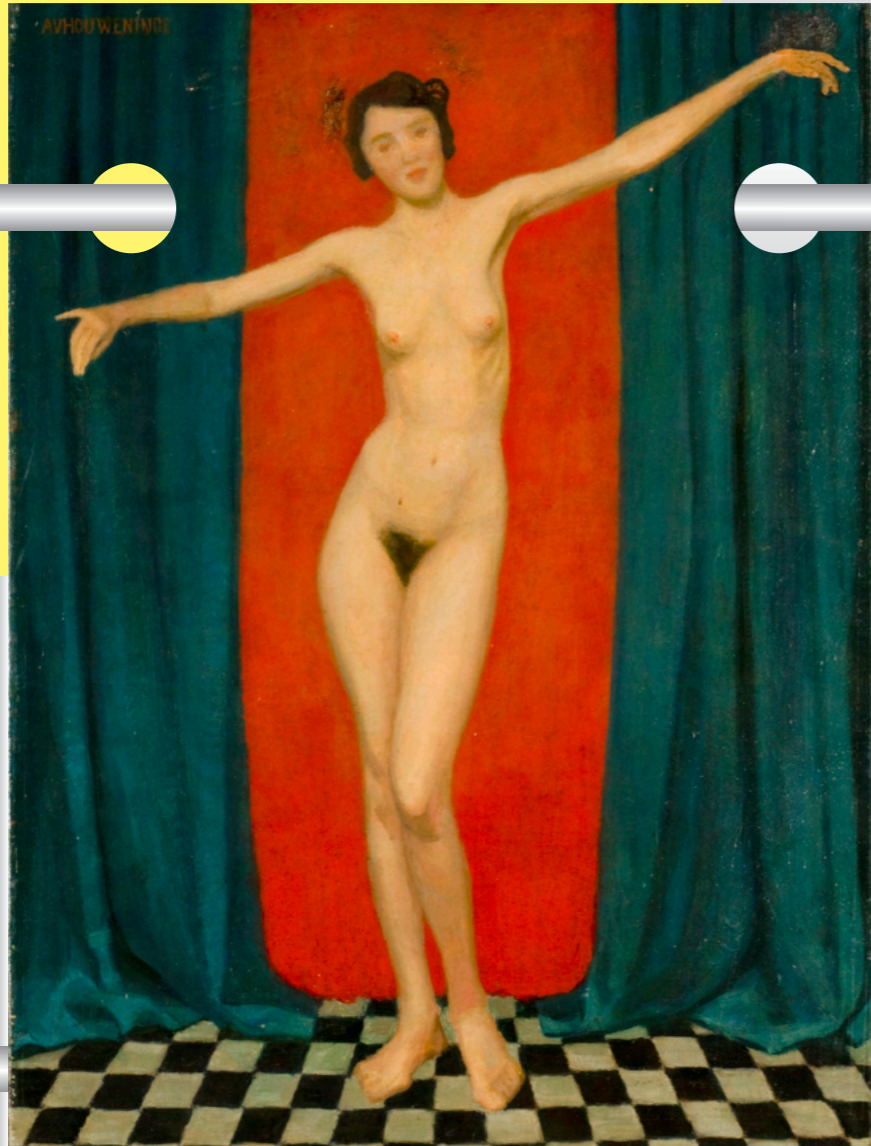
In de huidige situatie wordt er veel gevraagd van de energie, wendbaarheid, kracht en deskundigheid van ons museale team. We zijn dankbaar voor de mogelijkheid om op bescheiden schaal op het Keizer Karelplein in contact te blijven met onze bezoekers. Maar we missen de normale dynamiek van een rijk tentoonstellingsprogramma, openingen en levendigheid van een vol museum. De stip aan de horizon is de opening van het nieuwe museum in 2026. Een heel concrete stip die duidelijk zichtbaar is voor ons allemaal, maar ook een stip die in 2024 soms nog ver weg voelde.

Komende jaren worden anders. Het duurt nog even, maar het wordt mooi, heel mooi.

Hedwig Saam
Directeur-bestuurder

Adriana van Houweninge,
Staand naakt op rode achtergrond, 1921

Museum Kam

COLLECTIE & ONDERZOEK

Susanna Inglada, Medusa, 2022, fluweel, zijde, katoen,
schuimrubber, gaas, 110 x 600 x 550 cm

Valkhof Museum ontstond in 1999 uit een fusie tussen het Provinciaal Museum Kam en het Nijmeegs Museum de Commanderie van Sint-Jan. Daardoor werd een museumverzameling van meer dan 90.000 objecten samengebracht, waarin archeologie en kunst op een bijzondere manier een relatie met elkaar kunnen aangaan. Daarnaast voert Stichting Museum Het Valkhof-Kam in opdracht van de provincie de wettelijke taken van het Archeologisch Depot Gelderland uit.

De kansen die de museumcollectie biedt – met zowel bijzondere archeologische vondsten, een mooie collectie oude kunst en met actuele perspectieven in de hedendaagse kunst – worden steeds meer benut in sterke tentoonstellingen en een actief publieksprogramma.

Panorama Nijmegen, in behandeling

COLLECTIE IN VERHUIZING

In 2024 was bijna de gehele kunstcollectie in verband met de verbouwing van de hoofdlocatie op het Kelfkensbos, opgeslagen in een tijdelijke opslag in Lelystad. Vanuit dit depot hebben we verschillende werken in bruikleen kunnen geven. Zo is de bijzondere Kantharos van Stevensweert tijdelijk te zien in het Limburgs Museum in Venlo en was de Medusa van Susanna Inglada in het CODA Museum in Apeldoorn tentoongesteld.

Ondertussen is de archeologische museumcollectie weer terug in het prachtig gerenoveerde Museum Kam. Die locatie is inmiddels in gebruik als onderzoekscentrum voor archeologie in Gelderland, waar zowel de museumcollectie als de bodemvondsten in het Archeologisch Depot Gelderland kunnen worden geraadpleegd. Ook de bibliotheek is voor onderzoekers op afspraak toegankelijk.

Iedere zondag organiseren we bovendien rondleidingen in Museum Kam, zodat ook niet-onderzoekers het gebouw en de collectie kunnen bewonderen.

RESTAURATIE

In voorbereiding op de nieuwe collectiepresentatie is de conditie van alle kunstobjecten en archeologische voorwerpen die na de opening voor publiek te zien zijn, opnieuw beoordeeld. Een aantal van deze werken had een kleine conserverende behandeling nodig. In een aantal gevallen is ook restauratie nodig.

In 2024 zijn 29 objectbehandelingen uitgevoerd, waaronder de restauratie van een aantal werken van Adriana van Houweninge – een bijna vergeten Nijmeegse schilder uit het begin van de twintigste eeuw. Haar werk en de bijzondere technieken die zij gebruikte, krijgen volop aandacht in het nieuwe museum. Ook werd in 2024 een achttiende-eeuws behangselschilderij met een gezicht op Nijmegen – in 2021 in de Verenigde Staten op een veiling aangeboden als ‘probably Paris’ – vakkundig schoongemaakt en gerestaureerd. Wanneer het restauratieatelier in het Valkhof Museum in de zomer van 2025 weer is ingericht, zal deze behandeling volledig worden afgerond.

In 2023 is een diorama gerestaureerd, dat Gerrit Schouten in 1823 van de koffieplantage Kerkshoven in Suriname maakte. In 2024 is van dit gerestaureerde diorama een natuurgetrouwe replica gemaakt, die in het voorjaar in het Nationaal Archief in Paramaribo te zien was. Samen met het Nationaal Archief is er een tentoonstelling en een educatief programma ontwikkeld. De replica is na afloop van de presentatie overgedragen aan Museum Bakkie – een klein museum aan de Warrapakreek in Suriname – vlakbij de oude plantage Kerkshoven. In het najaar is Museum Bakkie feestelijk heropend, in aanwezigheid van Hubert Bruls (burgemeester Nijmegen), Hedwig Saam (directeur-bestuurder Valkhof Museum) en Yvette Driever (conservator Valkhof Museum).

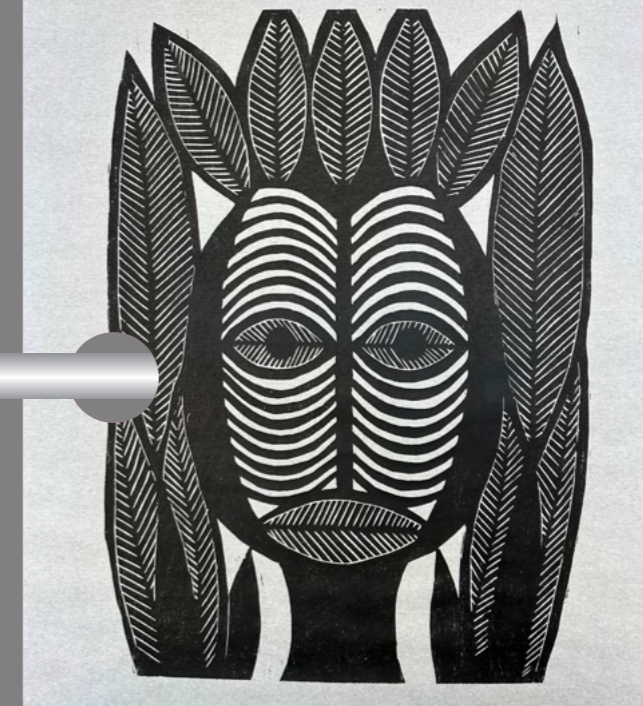
MIGRATIE COLLECTIEDATABASE

In 2024 verhuisde niet alleen de fysieke collectie. Ook de database, waarin van alle museumobjecten de gegevens digitaal zijn geregistreerd, is verhuisd naar een ander systeem. Het was een tijdsintensieve operatie, waardoor de collectie in de loop van de komende jaren steeds beter voor publiek ontsloten kan gaan worden op de eigen website van het museum.

AANWINSTEN

Ook in 2024 is de museumverzameling verrijkt met een aantal bijzondere objecten. Een volledig overzicht daarvan is te vinden in het hoofdstuk Bijlagen. Hieronder enkele voorbeelden.

Kassiël Gerrits schonk een mooie reeks prenten van zijn hand. Het museum kocht twee kleine schilderijen van Adriana van Houweninge en een video-installatie van Richard Bolhuis. Aan het einde van het jaar schonk het echtpaar Hesseling-Klis 28 moderne en hedendaagse werken, waardoor de collectie wordt uitgebreid met werken van onder meer Maria Roossen, Geertjan van Oostende, Terry Thompson, Seet van Hout, Adam Colton en Frank van Hemert. Tot slot kon het museum drie Romeinse munten uit een nalatenschap aan de verzameling toevoegen. De munten waren gevonden in de omgeving van Heerewaarden.

Kassiël Gerrits, Greenman, z.j.

Kantharos van Stevenweert, verguld zilveren beker uit de Romeinse tijd

Terry Thompson, Medusa, 2010

COLLECTIE – GERRIT SCHOUTEN

Wat laat een kunstwerk zien? En wat blijft verborgen? Het diorama van Gerrit Schouten uit 1823 van de Surinaamse koffieplantage Kerkshoven toont het beeld dat de Nederlandse eigenaar wilde laten zien: een wereld van orde en welvaart. Toch schuilt achter die zorgvuldig gecreëerde façade een ander verhaal: een bittere werkelijkheid van zo'n 140 tot slaaf gemaakte mensen. Ook verschuilt zich een verhaal van moedig verzet en veerkracht. Want ondanks de situatie waarin zij gevangen zaten, haalden ze kracht uit de eigen tradities en de overgeleverde cultuur van hun voorouders. Zo boden ze met regelmaat weerstand aan de koloniale overheerser door te vluchten, te saboteren of in opstand te komen.

De maker van het diorama is Gerrit Schouten (1779–1839). Geboren in Paramaribo, was hij de zoon van een Nederlandse vader en een Surinaamse moeder. Schouten werd vanwege die afkomst benadeeld, maar het lukte hem om succesvol te worden als kunstenaar. Dat is bijzonder, want de meeste kunstenaars die actief waren in Suriname, kwamen uit Europa.

In totaal zijn er ongeveer veertig diorama's van Gerrit Schouten bekend van stadsgezichten, plantages en oorspronkelijke bewoners van Suriname. De plantage-diorama's waren waarschijnlijk bedoeld als 'pronkstuk' om de eigenaren in Nederland – en hun gasten – een indruk te geven van hun bezittingen in Suriname.

Bas Spek en Marsha Mormon van Museum Bakkie in Suriname wezen de medewerkers van Valkhof Museum in 2017 op het diorama, dat op dat moment in het depot van het museum was opgeslagen. Museum Bakkie schenkt aandacht aan de plantages en ligt vlak bij de voormalige plantage Kerkshoven. Salomon de Rijp, de betovergrootvader van Marsha Mormon, werd in slavernij geboren op Kerkshoven. Het contact met Spek en Mormon mondde uit in een meerjarige samenwerking en de productie en schenking van een replica. Museum Bakkie heeft hiervoor een speciale vleugel bij laten bouwen.

> Lees meer over het diorama in het hoofdstuk [Tentoonstellingen](#).

Diorama van plantage Kerkshoven, Gerrit Schouten, 1823

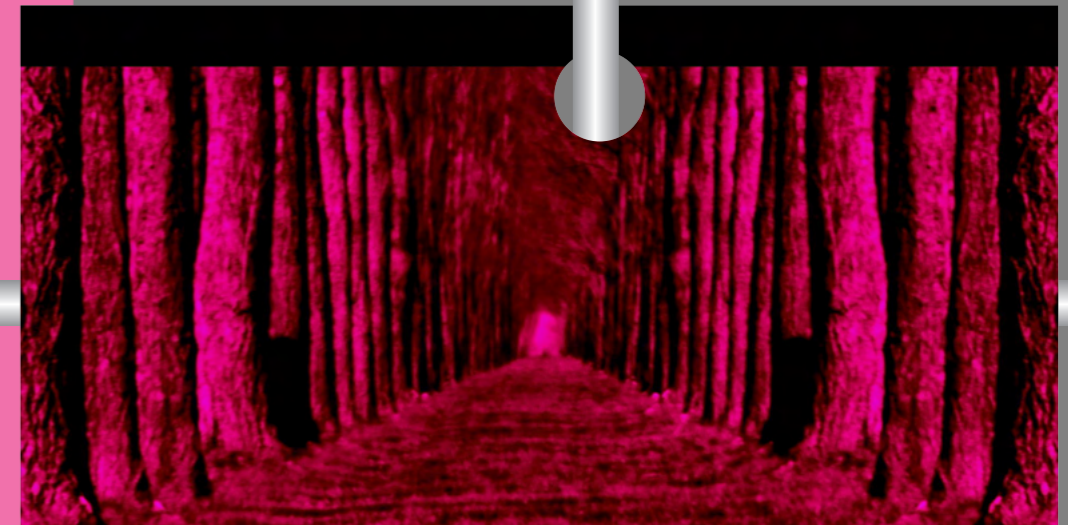

COLLECTIE – RICHARD BOLHUIS

Valkhof Museum kocht *Xuanxue* van Richard Bolhuis (1977), naar aanleiding van zijn deelname aan Into the Black Hole. Die tentoonstelling was tot april 2024 te zien in het museum.

Het museum kocht een flexibele versie van de audiovisuele installatie. Die kan daardoor op tal van manieren worden gepresenteerd. Bijvoorbeeld als projectie op één scherm of op verschillende schermen, in een donkere of lichte ruimte, met of zonder geluid.

Een belangrijke inspiratiebron voor *Xuanxue* is de grenzeloze verbeelding van de mens, die zowel naar de helderheid als naar de donkere kant van onze psyche kan leiden. Het kunstwerk bestaat uit hypnotiserende beelden van een magenta-verlichte weg, geflankeerd door bomenrijen. Het beeld oogt verstild, maar is continu in beweging. De soundscape begint zacht, maar zwelt langzaam aan. Bolhuis liet zich inspireren door de *I Ching*, een oude Chinese tekst die draait om de acceptatie van het onvermijdelijke, geïnspireerd door de natuur. *Xuanxue* laat zich vertalen als 'de studie van het mysterieuze', maar ook 'kennisnemen van het donker'. Toch is kennis geen vereiste voor de ervaring van het kunstwerk, want Bolhuis stelt het onderbuikgevoel dat *Xuanxue* teweegbrengt voorop.

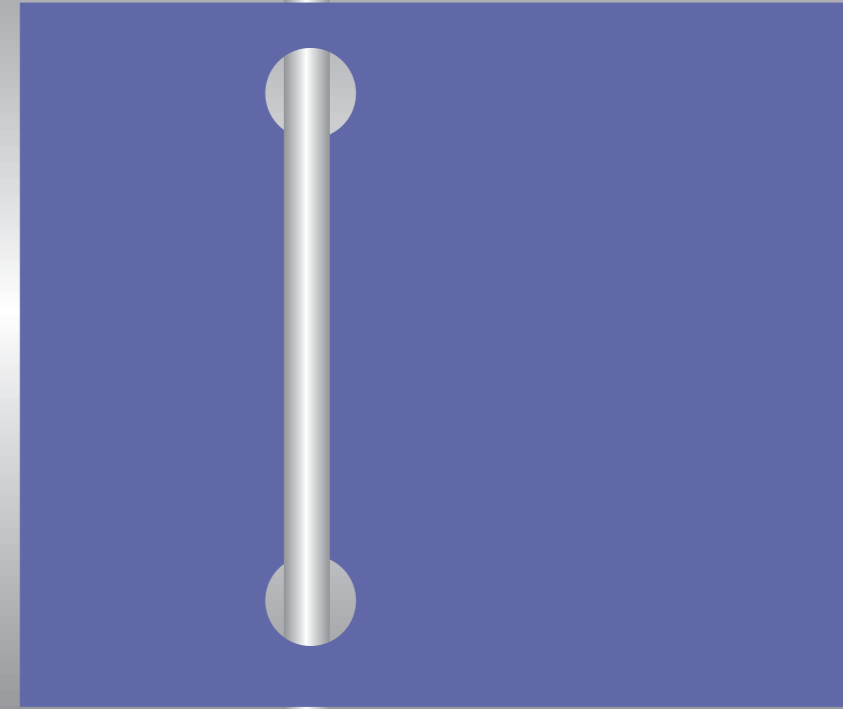
Richard Bolhuis - *Xuanxue*, film still, 2024

Richard Bolhuis, *Xuanxue*, 2024, intermedia installatie.

ARCHEOLOGISCH DEPOT GELDERLAND

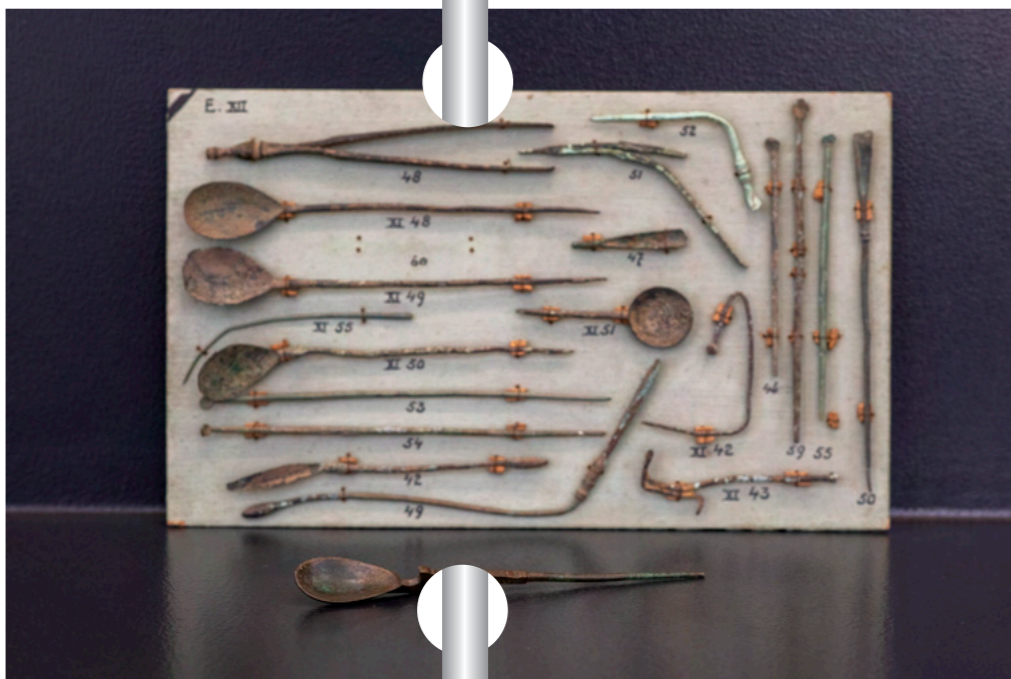
In verband met de grote bouwprojecten was het Archeologisch Depot Gelderland (ADG) volop in transitie in 2024.

Vanuit de tijdelijke locatie in Bijsterhuizen zijn het metaaldepot en het restauratieatelier terugverhuisd naar Museum Kam. De manager ADG was actief betrokken bij de nieuwe presentatie voor onderzoekers in het historische pand. Hij droeg zorg voor de inrichting van een typologie van Romeinse, Nijmeegse graven en de tentoonstelling *Gemaakt in Gelderland* met voorwerpen uit de collectie van het ADG.

In 2024 rondde de aannemer de nieuwbouw van het depot aan de Nieuwe Dukenburgseweg af. Aan het eind van het jaar is bedrijf Bruynzeel begonnen met plaatsen van nieuwe stellingen in de depots. Naar verwachting is het pand in 2025 volledig klaar en kan het ADG het in gebruik nemen, gezamenlijk met het archeologisch depot van de gemeente Nijmegen.

Medewerkers van het ADG, de provincie Gelderland en de gemeente Nijmegen leverden een bijdrage aan de reeks 'Vondst van de maand' van de afdeling Marketing en Communicatie. Daarin vertelden ze over hun favoriete vondst, naar aanleiding van de bouw van het nieuwe depot.

In aanloop naar de verhuizing van Bijsterhuizen naar de Nieuwe Dukenburgseweg is in het nieuwe depot enkele dagen een pilot gedraaid. Deze was bedoeld om inzicht te krijgen in de werkzaamheden van het ver- en ompakken en registreren van de objecten in het ADG en het opgravingsarchief. Deze pilot werd uitgevoerd met een team van VANWAARDE. De inzichten werden gebruikt voor het opstellen van een inrichtings- en verhuisplan in 2025.

Ter voorbereiding op de verhuizing is er hard gewerkt aan het verduurzamen van de opslag. Honderden kartonnen dozen zijn vervangen door nieuwe kunststoffen kratten. Er is ook veel aandacht besteed aan het herverpakken en registreren van AO-veldtekeningen. Daarnaast hebben we een scheiding doorgevoerd van papieren archiefstukken en fotografisch materiaal, zodat beide straks in het nieuwe depot onder betere klimaatomstandigheden bewaard kunnen blijven.

Iedere provincie heeft een depot waar het archeologische vondsten bewaart. Het ADG draagt in opdracht van de provincie Gelderland zorg voor het beheer en behoud van een groot deel van de Gelderse archeologische vondsten.

De reguliere werkzaamheden in verband met deze wettelijke taken liepen zonder belemmeringen door. In 2024 werden er 191 nieuwe archeologische projecten bij het ADG aangeleverd, allemaal via Archeodepot, het provinciale aanleverloket.

In 2024 kon een aantal bugs in Archeodepot verholpen worden door de beheersorganisatie BIJ12. Hierdoor konden we enkele grote projecten afhandelen, die al enkele jaren in het systeem waren vastgelopen. Helaas bestaan er nog steeds problemen met de grootste projecten en moet dit nog een vervolg krijgen.

We ontvingen in 2024 een aantal opmerkelijke objecten bij de aanleveringen: een compleet rapier (een type zwaard) en een musketloop uit Kerkdriel, een zeldzame uilenbeker die werd gevonden tijdens een opgraving in Harderwijk. En twee complete potten uit Maasdriel, gebruikt als muizenval met daarin nog skeletresten van veldmuizen.

Het werk rondom de conservering van de collectie ging ondanks de verhuizing van het atelier gewoon door. De restaurator ADG behandelde samen met externe restauratoren een groot aantal objecten, waaronder de bijzondere muntcollecties van zowel het ADG als van het Valkhof Museum. Daarnaast zijn ook objecten van keramiek en glas behandeld, voornamelijk als ze als bruikleen werden uitgeleend.

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door een enorme toename van de vraag naar bruiklenen en onderzoeken. Het aantal aanvragen voor bruiklenen kwam uit op meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2023. Het ADG nam 37 nieuwe bruiklenen in behandeling en 21 verlengingen, wat op een totaal van 58 uitgevoerde bruiklenen neerkomt. Daarbij ging het in totaal om 962 uitgeleende objecten.

In de loop van het jaar namen we het onderzoekscentrum in Museum Kam gefaseerd in gebruik. Het aantal studie- en onderzoekaanvragen kwam in totaal op 68, meer dan zes keer zoveel als in voorgaande jaren. Ook het aantal beeldaanvragen kwam in 2024 uit op het dubbele van eerdere jaren.

We zien dit groeiend aantal aanvragen bij het ADG als een positieve ontwikkeling, maar onderkennen dat de druk op het personeel daardoor toeneemt.

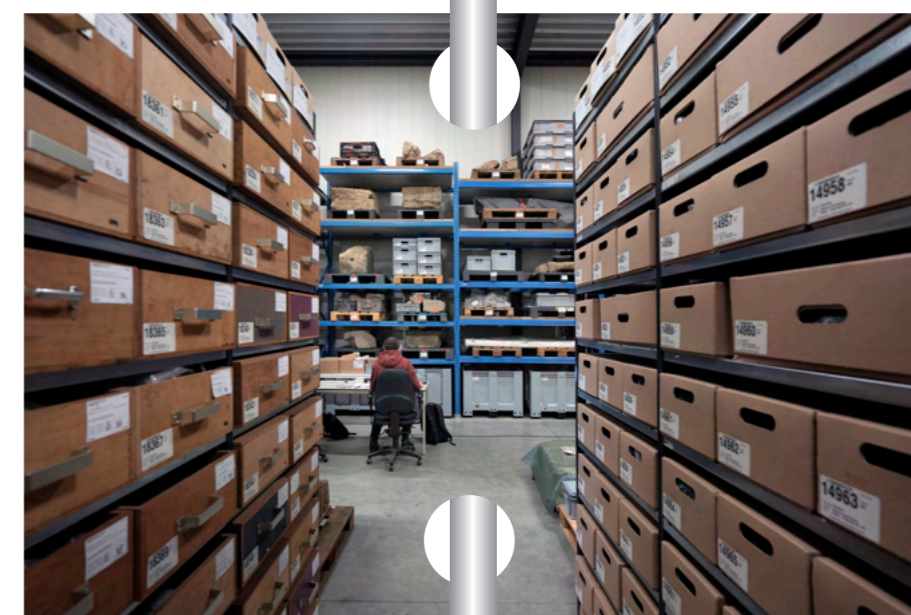
Daarnaast voerde het Valkhof Museum twee aanvullende projecten uit voor de provincie, in het kader van het beheer van het ADG:

Het eerste project is de afronding van de eerste fase van de depotstraat, wat in 2024 is gebeurd. Daarnaast hebben we 8.765 dia's uit het archief van de Rijksdienst voor Oudheidkundig

Bodemonderzoek gescand waardoor deze toegankelijker zijn voor geïnteresseerden. De resultaten van de depotstraat zullen komend jaar met de provincie worden besproken, zoals een Programma van Eisen, een Plan van Aanpak en een advies voor het vervolg. Het bleek dat bepaalde werkzaamheden van de depotstraat een overlap hebben met de voorbereidingen voor de verhuizing. Deze kunnen in de komende tijd tegelijkertijd worden uitgevoerd.

Het tweede project betreft deponeringen van oud onderzoek van archeologische bedrijven, waarvoor notities zijn opgesteld door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB). Dit project heeft nog een looptijd tot eind 2025. Het team heeft in 2024 in totaal 164 projecten kunnen afronden. Dit heeft geresulteerd in een plaatsing van 417 kratten in het depot. Van deze 164 projecten werden er 78 in 2024 nieuw aangemeld, wat minder is dan verwacht. Waarschijnlijk worden er relatief meer projecten overgedragen in 2025, het laatste jaar van dit project.

Het mooiste van de in 2024 afgeronde projecten is de opgraving Hoge Hof in Tiel-Medel. Aangezien de opgraving zo veel vondsten en documentatie heeft opgeleverd, kon het project niet in Archeodepot ingelezen worden. Hierdoor kunnen de 274 vondstkratten van dit project vooralsnog niet in depot gestandplaatst worden. Eén van de vele topstukken van dit project is een kalkstenen beeld van de god Jupiter. Dat beeld is direct in bruikleen gegeven aan het Flipje en Streekmuseum in Tiel.

ONDERZOEKEN

Een korte opsomming van de uitgevoerde onderzoeken:

- Radboud Universiteit, grafvelden Krayenhofflaan Nijmegen-West en Romeinse pleisterwerkfragmenten
- Erfgoed Gelderland, Romeinse vondsten rondom Zevenaar uit de GAS-collectie
- Universiteit Leiden, bemonstering van hertenbotten
- Vrije Universiteit Amsterdam, bemonstering ten behoeve van loodisotopen onderzoek aan menselijke tanden uit Geldermalsen
- Particulier, urn en overige vondsten uit vindplaats Ede-Renderklippen
- Drents Museum, bijlfragment uit Meteren-De Bogen, vindplaats 45

- Gemeente Apeldoorn, maken van 3D-scans van objecten
- Universiteit Utrecht, sedimentmonsters ten behoeve van DNA-onderzoek
- Radboud universiteit, particulier, bestuderen vroeg-middeleeuws zwaard voor onderzoek productieproces
- Zelfstandig onderzoeker, weefkammen van hoorn en been
- Gemeente Nijmegen, paardentuig-onderdelen van het Kops Plateau
- Buro de Brug, beerputmateriaal uit Tiel

TENTOON- STELLINGEN

INTO THE BLACK HOLE

17.10.2023 – 21.04.2024

Betreed het ruimtevoertuig, laat de zwaartekracht los en neem een duik *Into the Black Hole*. Zwarte gaten stellen ons bevattingsvermogen op de proef en roepen vragen op over ons eigen bestaan. De tentoonstelling *Into the Black Hole* bracht wetenschap en hedendaagse kunst samen om bezoekers het mysterie van het zwarte gat te laten ervaren.

Kunstenaars en wetenschappers van verschillende generaties en culturen toonden hoe kennis en begrip van zwarte gaten uiteenlopende vormen aannemen. Kunstwerken van Annette S. Lee en Erik Odijk lieten zien dat het van alle tijden en van alle culturen is om de kosmos te willen begrijpen. In de immersieve en explosieve installatie van Marshmallow Laser Feast ervaar je de geboorte van een zwart gat. De installatie noemen wij de mirrorbox.

Into the Black Hole is de derde tentoonstelling in het kader van project Ontgrenzen en werd gemaakt in co-creatie met 28 studenten van verschillende faculteiten van de Radboud Universiteit. Het markeerde het 100-jarig bestaan van de universiteit. De studenten waren bij het maakproces betrokken als een 'public-in-residence' dat meebeslist over de tentoonstelling, het publieksprogramma, de educatie, de marketing en de publicatie.

Ontgrenzen is een vierjarig project, waarin Museum Arnhem en het Valkhof Museum om en om tentoonstellingen maken in co-creatie met publieksgroepen. Het project is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gehonoreerd met een subsidie in het kader van de BIS, de Culturele Basisinfrastructuur.

Met het public-in-residence van *Into the Black Hole* werd afgesproken dat de catalogus Engelstalig werd en gratis online beschikbaar kwam. Met een uitgebreid educatief programma rondom lichtkunst en tijdreizen werden gezinnen en scholieren geprikkeld. Met een uitgebreid publieksprogramma in het museum, de bibliotheek, de campus en op diverse Nijmeegse festivals spreidde *Into the Black Hole* zich uit over de stad. De tentoonstelling trok ruim 30.000 bezoekers.

UIT DE SCHADUW VAN HET DIORAMA: PLANTAGE KERKSHOVEN 18.03 – 04.04.2024

Het Kerkshoven-diorama van Gerrit Schouten is een belangrijke getuigenis van het slavernijverleden. De kijkkast van bijna twee meter breed toont een Surinaamse koffieplantage ten tijde van de slavernij waar tot slaafgemaakte mensen aan het werk zijn.

Een samenwerking met het Surinaamse Museum Bakkie leidde tot de productie van een replica van het diorama. Deze werd geschonken aan Museum Bakkie, maar werd eerst tentoongesteld in het Nationaal Archief Suriname in Paramaribo. Met de tentoonstelling *Uit de schaduw van het diorama: plantage Kerkshoven* werden verhalen belicht van de tot slaaf gemaakten, die niet van het diorama zijn af te lezen. De tentoonstelling toonde voor het eerst de onderzoeksresultaten en verhalen die met het diorama verbonden zijn.

Elke dag zijn er groepen scholieren ontvangen uit verschillende districten van Suriname. Voor hen was er een interactief programma met een lesbrief. De tentoonstelling werd ook bezocht door het Consortium Koloniale Collecties, met leden van de Commissie Koloniale Collecties en medewerkers van de ministeries van OCW en Buitenlandse Zaken. Na het bezoek aan de tentoonstelling vond een paneldiscussie plaats met Surinaamse kunst- en erfgoedprofessionals.

RIJKE ROMEINSE GRAVEN UIT DE NIJMEEGSE BURCHTSTRAAT

17.05.2024 – 30.03.2025

In 2001 werden bij rioleringswerkzaamheden in de Nijmeegse Burchtstraat meerdere Romeinse graven blootgelegd. Al in de Romeinse tijd liep daar een weg, waar aan weerszijden mensen werden begraven. Een van de graven was dat van een vermogende Romeinse vrouw. Zij werd begraven in een loden sarcofaag, een zeldzaam verschijnsel in deze regio. De vondst kreeg een thuis in het Valkhof Museum en kreeg al snel de bijnaam 'Loden Lady'. Ze groeide uit tot de bekendste inwoner van Romeins Nijmegen. Maar wie was deze vrouw? En hoe was haar leven?

Pas onlangs kon de opgraving worden uitgewerkt, dankzij beschikbaar gestelde financiële middelen en omdat de 'Loden Lady' toch tijdelijk moest verhuizen vanwege de verbouwing van het museum. De resultaten van de uitwerking en het aanvullende onderzoek vertellen ons meer over de 'Loden Lady' en het leven van de inwoners van Romeins Nijmegen. De nieuwe inzichten werden opgenomen in de tentoonstelling.

Naast het graf van de 'Loden Lady' werd in de tentoonstelling voor het eerst ook het nabijgelegen graf van een man getoond. Hij is bijgezet in een askist van tufsteen met kostbaar glazen vaatwerk. Rijke Romeinse graven toont daarmee niet alleen het historische belang aan van de vondsten, maar geeft ook een transparant beeld van archeologisch onderzoek en de ontdekkingen die tot op de dag van vandaag worden gedaan.

Met museale ingrepen plaatsten de kunstenaars Elvira Duives en Pavèl van Houten (de Kunstluis van het museum) de 'Loden Lady' tijdens de tentoonstelling in een ander licht. Zo verbonden ze haar met het hier en nu. Duives spon de 'Loden Lady' in een web van kleurrijke draden en startte de campagne 'Wat is mijn naam?' Van Houten vroeg winkeliers en ondernemers in de Burchtstraat wat zij meenemen in hun graf. Bezoekers van de tentoonstelling kregen dezelfde vraag voorgelegd. De antwoorden presenteerde Van Houten bij de tufstenen askist.

OFFEREN AAN DE GODEN IN HERWEN-HEMELING

17.05.2024 – 30.03.2025

In Herwen-Hemeling (gemeente Zevenaar) ontdekten archeologen eind 2021 de sporen van een compleet Romeins heiligdom. Die spectaculaire ontdekking is uitzonderlijk, niet alleen voor Nederland maar ook internationaal gezien. De vondsten kwamen relatief ongeschonden uit de grond. Godenbeelden, munten, reliëfs, beschilderd pleisterwerk, votiefstenen gewijd aan verschillende goden en godinnen en een compleet bassin zien na eeuwen opnieuw het daglicht. In opdracht van de provincie Gelderland zijn de archeologen van RAAP en aangesloten specialisten nu bezig met de uitwerking van de opgraving. Zij krijgen daar zeven jaar de tijd voor. De komende jaren zal het verhaal over het Romeinse heiligdom van Herwen-Hemeling dus verder worden ingevuld.

Eerder wijdde het Valkhof Museum al een tentoonstelling aan de vindplaats Herwen-Hemeling. Met deze tweede tentoonstelling werden de vondsten uitgelicht die bij uitstek te maken hebben met de essentie van het Romeinse heiligdom: het offeren aan de goden. Dat zijn bijvoorbeeld de in het oog springende votiefstenen en de overblijfselen van rituele maaltijden. En munten die aan de goden werden geschonken en waarvan er opvallend veel in en bij het stenen bassin, zijn gevonden. In de tentoonstelling werden ook videobeelden getoond die tijdens de opgraving in het veld zijn gemaakt. Samen met de eerste resultaten van het uitwerkingsonderzoek lieten ze zien dat de ontdekking in 2021 pas het begin was van het verhaal over Romeins Herwen-Hemeling.

DE WANDELING

17.05 – 30.03.2024 IN HET VALKHOF MUSEUM
06.05 – 06.07.2024 OP STATION NIJMEGEN

De Wandeling liet duizenden treinreizigers in aanraking komen met hedendaagse fotografie. De tentoonstelling bestond uit twee delen: één op Centraal Station Nijmegen en één in het Valkhof Museum.

De Wandeling is de Gelderse en elfde editie in een serie van twaalf tentoonstellingen van De Mix Nederland. De serie is een initiatief van Stichting Beeldmix. Per editie vormde het werk van een iconische, Nederlandse fotograaf de inspiratie voor een jongere fotograaf.

In de Gelderse editie stond het werk van de fotografen Paul den Hollander en Erik van Cuyk centraal. De landschapsfotografie van Paul den Hollander was de aanleiding voor nieuw werk van Erik van Cuyk. Denker des Vaderlands Marjan Slob schreef in de publicatie bij de tentoonstelling: “De foto’s van Den Hollander en Van Cuyk zijn onmiskenbaar mooi. (...) Maar er is in hun foto’s meer aan de hand. Hun foto’s zeggen: ‘Wij zijn hier niet de baas. We zijn passanten, we zullen voorbijgaan. Maar de overdadige, mysterieuze realiteit, die blijft.’”

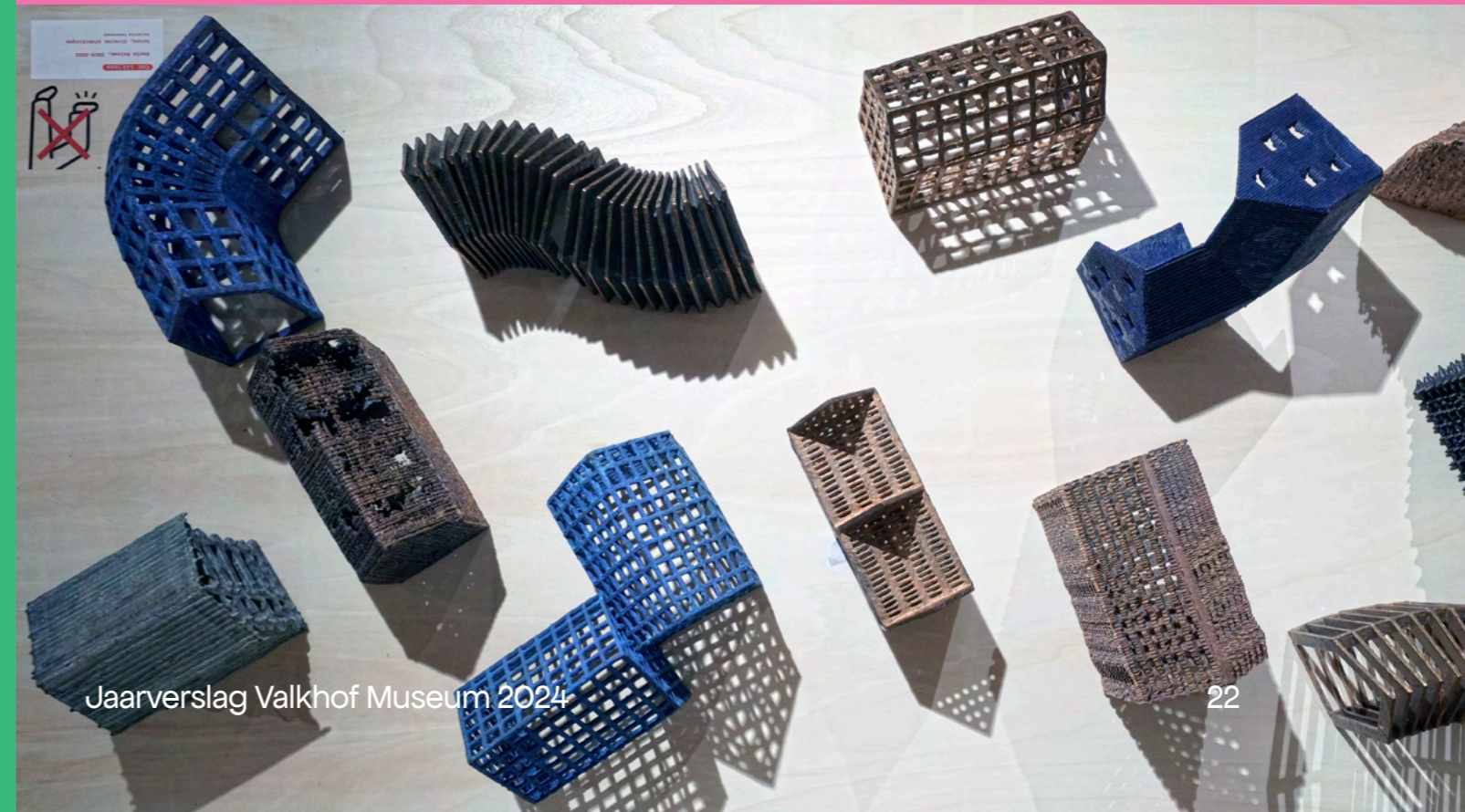
DE OLIFANT. BRONS UIT NIJMEGEN

17.05.2024 – 30.03.2025

Bronsgieterij De Olifant was zo’n dertig jaar lang een bruisende ontmoetingsplek voor ambachtslieden uit Nijmegen en de regio, maar ook ver daarbuiten. Een plek waar technieken werden verfijnd, kennis werd doorgegeven en jonge talenten zich konden ontpoppen. *De Olifant* laat zien hoe divers en impactvol de nalatenschap van de bronsgieterij is.

Aan de hand van bronzen beelden werd het verhaal van bronsgieterij verteld: de geschiedenis, de ontwikkelingen in techniek en de nieuwe, vaak rauwere toepassingen. Van gerenommeerde kunstenaars zoals Ed van Teeseling, Huib Noorlander en Andreas Hetfeld tot nieuw talent zoals Nuhrzehra Ulukaya. Voor sommigen een feest van herkenning, voor anderen een kennismaking met het ambacht.

TENTOONSTELLINGEN

RADBOUD ERFGOED LADEKAST

doorlopend

De Radboud Universiteit en het Valkhof Museum werken structureel samen en dragen zo bij aan de wisselwerking tussen de kunsten en de wetenschap. Door ontmoetingen, toenadering en verdieping van discussies slaan beide instellingen met elkaar een brug naar de samenleving. In de terugkerende ladekast tentoonstelling van Radboud Erfgoed laat de universiteit de bezoekers van het museum telkens een ander stukje van de universitaire collecties zien.

Hans Sibbelee

26.07.2023 – 05.01.2024

Hans Sibbelee (1915–2003) was een productief fotograaf met een bewogen leven. Als overtuigd communist vocht hij tegen fascistie in de Spaanse Burgeroorlog. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij lid van het verzet en tijdens de Koude Oorlog reisde hij met zijn camera door Rusland en China.

Vogelvreugd

09.01 – 02.06.2024

Vogelvreugd werpt licht op vogels in en rond Nijmegen. Een mooie voorbereiding voor de vogeltelling eind januari.

Verhalen van moed en veerkracht

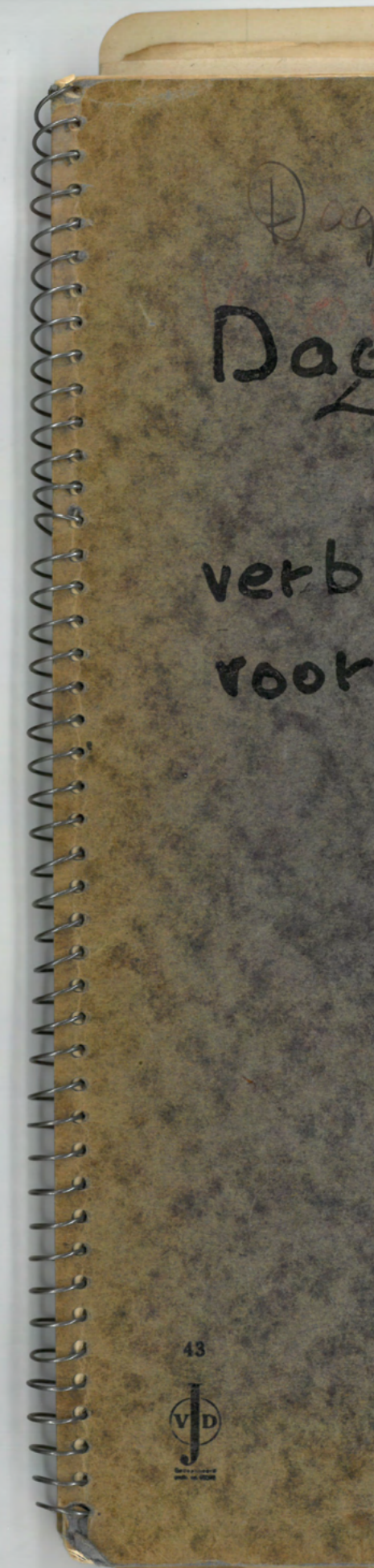
04.06 – 15.12.2024

De lades in deze Radboud Erfgoed kast vertellen hoe de zwaar gehavende universiteit na de Tweede Wereldoorlog weer moest opklauteren. Verhalen van moed en veerkracht tijdens oorlog en bevrijding staan centraal.

De Buitenkant

17.12.2024 – 11.05.2025

Gewoonlijk is het de inhoud van boeken en archiefstukken die onze interesse heeft. Maar in deze tentoonstelling draait het om de buitenkant. Radboud Erfgoed toont hoe verpakkingen je nieuwsgierigheid prikkelen zonder dat je ook maar één bladzijde hebt omgeslagen.

KUNSTLUIS doorlopend

Anderhalf jaar lang is kunstenaar Pavèl van Houten de Kunstluis van Valkhof Museum. Hij krijgt daarbij de vrijheid om zich met het museum te bemoeien en in tentoonstellingen te infiltreren als een luis in de pels. Zeven keer greep hij in. Met zijn eerste drie interventies (in 2023) reageerde Van Houten vooral op de verbouwing van het museum en alles wat daarbij komt kijken. In de vier interventies in 2024 is archeologie – in de breedste zin van het woord – zijn belangrijkste inspiratiebron. Met zijn zevende interventie ‘Slooparcheologie’ sloot Van Houten zijn opdracht als Kunstluis eervol af.

Interventie 4 – Mee het graf in

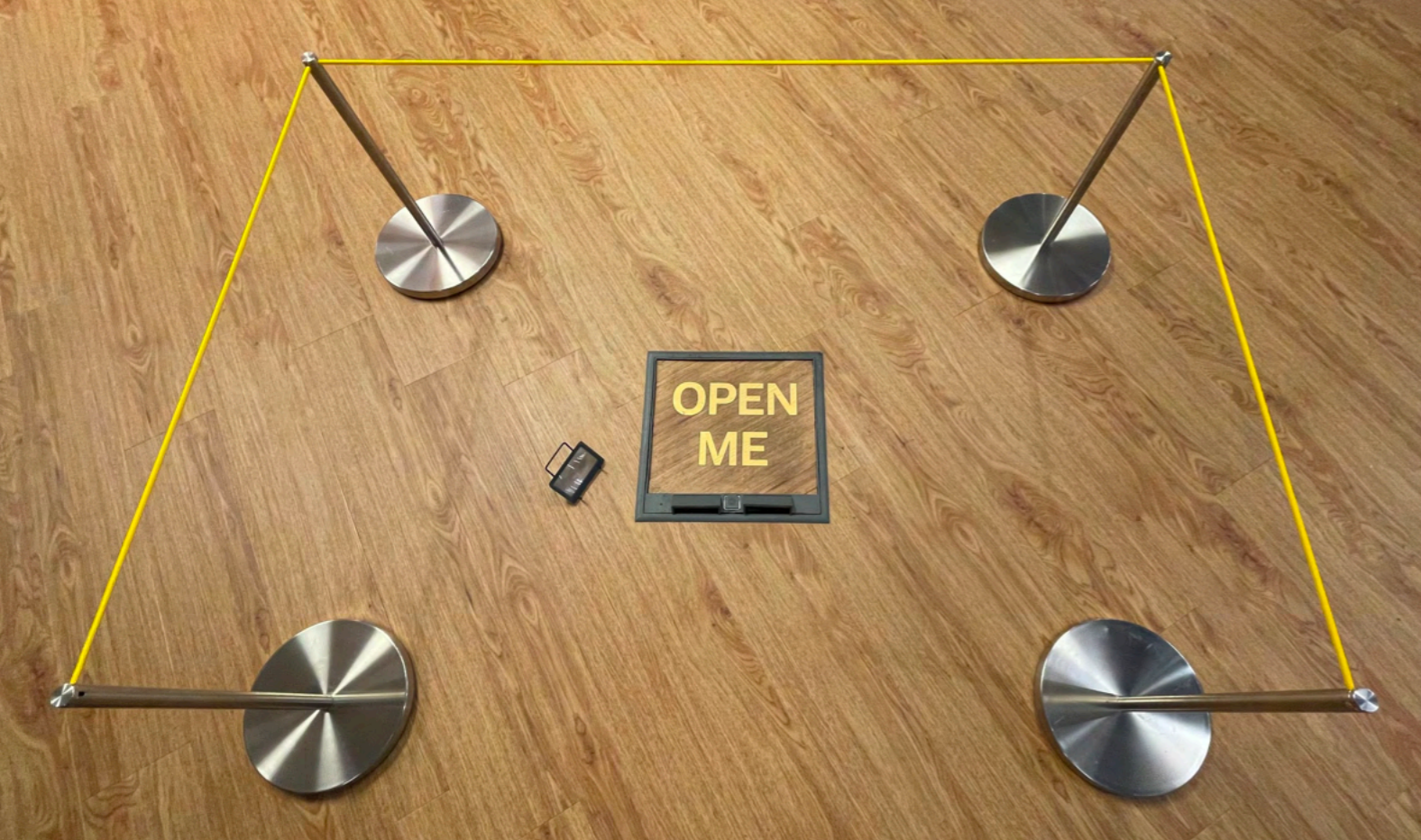
06.09 – 06.10.2024

In 2001 stuitten archeologen op een bijzondere vondst in de Burchtstraat: een askist van een Romeinse arbeider met attributen zoals een kruik, bekers, borden en een munt. Het inspireert de Kunstluis. Hij vraagt werkend Nijmegen in dezelfde straat: wat neem jij mee het graf in? Sommigen nemen een herinnering aan familie mee, anderen kiezen toch liever voor een Bruce Springsteen CD en een enkeling verkiest begraven worden in een BMW boven een kist. Hij presenteert alle antwoorden bij de objecten van de Romeinse man. En stelt ook bezoekers de vraag: wat neem jij mee?

Interventie 5 – Archeologie van de toekomst

08.10 – 15.10.2024

Rondom het museum ontdekte Pavèl 379 glasscherven, variërend in kleur en vorm. Waar wij deze scherven nu als afval beschouwen, zouden toekomstige archeologen hier mogelijk interesse in tonen. De Kunstluis presenteert de scherven als toekomstige archeologische vondsten in kleine glazen boxjes, in ruil voor een symbolisch bedrag. Waarom wil jij de scherf hebben? Geef een argument en betaal op deze manier voor de vondsten. Wat beschouwen we als nutteloos of waardevol? Wat zullen archeologen in de toekomst over ons zeggen?

STADSGEZICHTEN. WISSELING VAN DE WACHT 06.09 – 06.10.2024

Twee jaar lang was Nijmegen haar grootste inspiratiebron. Stadstekenaar Ernie Bossmann doorkruiste de oudste stad van Nederland en verzamelde op haar tochten verrassende materialen, plaatjes van lokale helden en zelfs Star Wars-stickers. Met deze afsluitende expositie in het museum gaf ze haar werk terug aan de stad. Daarnaast gaf zij het stokje – of beter gezegd, het potlood – over aan de volgende stadstekenaar: Jelko Arts.

Stadsgezichten was de derde editie van de reeks *Wisseling van de wacht* in het Valkhof Museum. De tentoonstelling vond plaats tijdens festival The Big Draw in Nijmegen.

Interventie 6 – Digitale archeologie

05.11 – 11.11.2024

Cultureel erfgoed wordt steeds vaker digitaal opgeslagen, maar ook digitale archieven vervallen. Oude bestanden zijn soms niet meer leesbaar en websites raken verouderd. Met speciale tools kun je deze verouderde bestanden weer 'opgraven' of herstellen. Wellicht wordt dit een nieuwe tak van de archeologie. De Kunstluis ging op zoek naar vergane digitale bestanden van het Valkhof Museum en stuitte op de oudste website van het museum, uit 2001: in de krochten van het internet zijn de ruïnes hiervan nog steeds te vinden. Verborgen in een luik in de vloer met de tekst 'Open Me', vind je een stukje vergeten digitale geschiedenis.

Interventie 7 – Slooparcheologie

03.12 – 11.12-2024

Bij de verhuizing en de verbouwing van het Valkhof Museum is oud materiaal dat lang verborgen heeft gezeten tevoorschijn gekomen. Elk stuk vertelt een verhaal: over zijn functie, zijn omgeving, en de tijd waarin het ooit een rol speelde. In zijn laatste interventie brengt de Kunstluis deze vergeten overblijfselen in een film samen als een nieuwe vorm van archeologie. In de spiegelruimte plaatst de film zijn vondsten op een voetstuk en toont zo hun onverwachte betekenis.

EDUCATIE

Het museum ontving het hele jaar scholen op de tijdelijke locatie aan het Keizer Karelplein. Bij de tentoonstelling over bronsgieterij De Olifant werd een educatief programma over bronsgieten aangeboden. Bij *Into the Black Hole* konden scholen een fotografieworkshop boeken waarin leerlingen zelf lichtkunst maakten. En voor scholen én gezinnen ontwikkelde kunstenaar Pavèl van Houten met het universum in gedachten een project over de beleving van tijd: de Winkel van Tijd. Kinderen konden credits verdienen door te wachten op tien verschillende wachtplekken in de expositie. Hoe langer je wachtte, en hoe saai het wachten was, hoe meer je verdiende. Je opgebouwde credits kon je inwisselen in de shop vol voorwerpen die nog maar kort of al heel lang op aarde zijn. Hoe meer credits, hoe 'tijdvoller' het voorwerp.

In het pop-up museum aan het Keizer Karelplein werd ook gestalte gegeven aan de samenwerking met studenten. In het kader van de structurele samenwerking met de Radboud Universiteit richtten studenten meerdere mini-expo's in, in de Radboud Erfgoed Ladekast.

Ook buiten de museummuren vonden educatieve programma's plaats. Het museum ontwikkelde met het ROC en Fabrikaat een workshop over Romeins aardewerk als inspiratiebron voor makers nu. Daarnaast vonden educatieve programma's in de stad plaats, zoals de rondleiding Jong in Nijmegen 1944. Het museum was ook mede-organisator van de Middeleeuwse Scholendagen in september, samen met het Maelwael Van Lymborch Huis en De Bastei.

De meeste scholen werden echter ontvangen op de gastlocatie Museumpark Orientalis, waarmee het museum speciaal voor dit doel een meerjarige samenwerking is aangegaan. Hier vonden alle workshops van Valkhof Museum rondom het Romeinse verleden plaats.

Veel basisschoolleerlingen gingen aan de slag met workshops op de nagebootste opgravingsite of in de interactieve Romeinenwerkplaats. Middelbare scholen uit de regio en gymnasiasten uit heel Nederland kwamen af op de schervenworkshops met echt archeologisch materiaal en de workshops over het Romeinse aquaduct en Romeinse bouw en infrastructuur. De twee laatstgenoemde workshops worden nu ook – op maat – aangeboden voor de MBO Bouw en Infra opleidingen.

Tot slot was het een bijzondere ervaring voor het museum om bij de tentoonstelling *Uit de schaduw van het diorama: Plantage Kerkshoven* in Paramaribo een groot aantal schoolklassen te ontvangen. Bij de tentoonstelling in het Nationaal Archief Suriname werd een lesbrief aangeboden.

In totaal ontving Valkhof Museum 7.140 leerlingen.

PUBLIEKS- PROGRAMMA

Publieksprogramma's laten direct zien waar een organisatie zich op richt. Ons programma laat zien dat wij ons richten op interactie en betrokkenheid van bezoekers bij de collectie en de thema's die in het museum worden behandeld. We streven naar een divers en inclusief publieksprogramma, zodat we bestaande gasten blijven verrassen, maar tegelijk ook nieuwe doelgroepen bereiken.

De tentoonstelling *Into the Black Hole* liep tot in het voorjaar en bleef tot de laatste dag populair. Het museum organiseerde het event poëziecurator en mindfulness-sessies op zaal. Families konden deelnemen aan workshops zoals gutsen en droomplaneten knutselen. En er was een programma op de campus met een tekeninstallatie van Richard Bolhuis met livemuziek en tekenkunst in de fietsenstalling van het Erasmusgebouw.

Tegelijkertijd toonde de tentoonstelling *De Olifant* de rijke nalatenschap van de verdwenen Nijmeegse bronsgieterij. Tijdens Festival de Oversteek brachten ArtEz dansers Jansje Flügge en Marlene Klodwig de kunstwerken tot leven met een dansvoorstelling. Daarmee liet het museum zien dat een publieksprogramma een uitstekende manier is om het museum naar buiten te brengen.

Het publieksprogramma schonk bijzondere aandacht aan archeologische tentoonstellingen, waarin offers uit het Romeinse heiligdom Herwen-Hemeling centraal stonden. Ook het nieuwe onderzoek naar de 'Loden Lady', de Romeinse vrouw die gevonden is in een loden sarcofaag in de Burchtstraat van Nijmegen, stond centraal.

Door middel van een schrijfwedstrijd riep het museum mensen op om het verhaal van die 'Loden Lady' te verbeelden en op te schrijven. Meer dan 90 mensen stuurden een verhaal of gedicht in en drie winnaars werden in het museum gehuldigd. Muzikant Anna Baartmans bracht tijdens het TOEN Festival een ode aan de 'Loden Lady' en kunstenaar Elvira Duives nodigde bezoekers met twee interventies uit om de vrouw als persoon te zien in plaats van enkel een archeologische vondst. Op willekeurige plaatsen in de stad konden voorbijgangers mysterieuze stickers tegenkomen die meewerkten aan het onthullen van de nieuwe naam van de 'Loden Lady'. Na het omgooien van enkele letters, ontstaat er een anagram die uiteindelijk heeft geleid tot de naam van de 'Loden Lady', namelijk: Nelly Dado.

Deze naam prijkte op de armbandjes die bezoekers tijdens de kerstvakantie mee mochten nemen. Wie ook nog mee wilde werken aan de merchandise van de meest beroemde vrouw van Nijmegen, kon een t-shirt ontwerpen ter ere van Nelly Dado.

Pavèl van Houten sloot zijn periode als Kunstluis af met interventies over de verbouwing en de collectie. Bezoekers werden met Teken Kunst uitgedaagd alle tentoonstellingen te ontdekken, terwijl jong en oud met een speurtocht op onderzoek uit konden bij de vondsten van Herwen-Hemeling. Op zondagen en tijdens de Gelredag en Open Monumentendag waren er rondleidingen in Museum Kam.

In 2024 werd Museum Kam geheel operationeel als onderzoekscentrum en werden de laatste collectiestukken ingehuisd. Tevens startte het museum rondleidingen op, zodat ook bezoekers het gerenoveerde museum en de collectie konden komen bewonderen. De rondleidingen vinden iedere zondag plaats. Tijdens Open Monumentendag kwamen er een paar honderd bezoekers op de open inloop af.

MARKETING & COMMUNICATIE

De marketingafdeling zette het programma, de tentoonstellingen en de verbouwing van het museum kracht bij met communicatie en campagnes in de stad, in de pers en online. Het voornaamste doel was om een laagdrempelig museum te presenteren en een positief sentiment te creëren in aanloop naar de opening van het nieuwe museum in 2026.

Tentoonstellingscampagnes

Het voorjaar werd succesvol afgesloten met de tentoonstelling *Into the Black Hole*. De laatste weken van de tentoonstelling waren uitverkocht, waardoor het museum voor het eerst sinds de coronapandemie weer werkte met tijdsloten. De interactieve spiegelruimte waarin bezoekers de geboorte beleefden van een supernova was voor veel mensen het hoogtepunt van het museumbezoek en werd een hit op Instagram.

In mei opende vier tentoonstellingen die bleven staan tot het einde van het jaar. De fotografietentoonstelling *De Wandeling*, in samenwerking met Beeldmix, vond plaats in het museum en in de eerste maand ook op Centraal Station Nijmegen. Met een muzikale wandeling en coffee-to-go werden de locaties bij de opening verbonden. De promotie zette in op online first; met socials en een onlinecampagne met De Persgroep voerden we (verspreid over de maanden) campagne.

Tegelijk stond Nijmeegse ambacht centraal in de tentoonstelling *De Olifant*, die vooral regionaal aandacht ving. De tentoonstelling Rijke Romeinse graven rondom de 'Loden Lady' ving landelijke pers aandacht. Dit dankzij het nieuws dat de 'lady' zo'n honderd jaar ouder blijkt dan men tot nu toe dacht. Het uitgebreide publieksprogramma rondom deze tentoonstelling was goede grondstof voor marketing. Samen met De Gelderlander brachten we de schrijfwedstrijd rondom de 'Loden Lady' onder de aandacht. Citaten uit de drie winnende inzendingen prijken in een affiehecampagne.

Extra aandacht was er voor de tentoonstelling rondom het diorama van Gerrit Schouten in het Nationaal Archief Suriname in Paramaribo. Dit werd ook in Surinaamse media opgepikt.

Verbouwing

Wat gebeurt er aan het Kelfkensbos? Om mensen een blik binnen te gunnen startte de online fotoreeks *Valkhof in de steigers*. Op de website en socials kunnen mensen de verbouwing volgen in foto's. De gemeente deelt met enige regelmaat de updates op haar kanalen. De bouwplaats kreeg een bijzondere aankleding met kleurige, humorvolle banieren van tekenaar Stang.

Museum Kam

Museum Kam werd na een uitgebreide restauratie weer operationeel in 2024. De afdeling Marketing en Communicatie draaide een campagne om mensen te attenderen op de openstellingen voor het publiek op zondag. Tijdens Open Monumentendag was er een toeloop een paar honderd bezoekers.

SAMENWERKINGEN

We prolongeerden de samenwerking met andere musea in het Rijk van Nijmegen met een collectieve zomercampagne, gericht op toeristen. De campagne bestond uit een onlinecampagne en een vakantie-krant, die werd verspreid op enkele toeristische locaties in de regio. Daarnaast werd een aantal campagnes uitgezet met *Visit Arnhem* en werkten we samen met *Into Nijmegen*.

ONLINE

Into the Black Hole was de belangrijkste en drukstbezochte tentoonstelling van 2024. Door (social)campagnes rondom werd extra verkeer naar de website gegenereerd en namen interactie en volgers toe, met name op Instagram. Die groei nam gedurende het jaar wel geleidelijk af.

Achter de schermen troffen we voorbereidingen om de beeldbank van het museum te koppelen aan de website, zodat een groot deel van de collectie voor iedereen online te raadplegen is. Dit wordt gerealiseerd in het voorjaar van 2025.

Eind 2024 hebben we een start gemaakt met de SEO-optimalisatie. In aanloop naar de heropening in 2026 is het van groot belang om het komende jaar de online vindbaarheid van het museum te verbeteren.

JAARCIJFERS

WEBSITE

	1 januari - 31 maart	1 april - 30 juni	1 juli - 30 september	1 oktober - 31 december	1 januari - 31 december
Actieve gebruikers	20 K	11 K	9,3 K	9,2 K	48 K
Aantal Gebeurtenissen	175 K	91 K	79 K	83 K	430 K

Best bezochte pagina's 2024 op basis van gebeurtenissen

1. Homepage
2. Into the black hole
3. Agenda
4. Bezoek
5. Praktische info
6. Collectie
7. Museum Kam
8. Vacatures
9. Verdieping
10. Het museum

PR

Print en webartikelen*

	1 januari - 31 maart	1 april - 30 juni	1 juli - 30 september	1 oktober - 31 december	1 januari - 31 december
Berichten	129	106	107	68	410
Bereik	68 M	89 M	107 M	117 M	381 M
AVE** excl. doorplaatsing	212 K	249 K	447 K	206 K	997 K

Bron: Media Info Groep

* Print en webartikelen: nb. webartikelen worden niet nauwkeurig gemeten en geven slechts een selectie van alle artikelen weer (i.v.m. paywalls en sociale \ media walls)

* Schommelingen in cijfers kunnen ook veroorzaakt worden door verandering in vernieuwende analyse aanpak Media Info Groep, vernauwen of verbreden zoekwoorden en verandering in aanbod regionale/ landelijke print.

*AVE: parameter advertentiewaarde. [Vergelijking met inkoop soortgelijke media-aandacht commercieel]

SOCIALS EN E-NIEUWSBRIEF

Overzicht trend: aantal volgers / abonnees

	Facebook	Instagram	LinkedIn	Twitter/X	
01-01-2023	5.997	4.023	1.893	3.118	3.489
01-01-2024	6.003	5.023	2.121	3.072	3.601
01-01-2025	6.002	6.030	2.328	2.877*	4.190

* Vanaf 2024 geen actief gebruik

E-nieuwsbrief abonnees 2024

Aantal verzonden	5 (21.024)
Gemiddelde open rate	52%
Gemiddelde click rate	3.2%
Aantal actieve subscribers	4.190 (12.4% tov 2023)

BEDRIJFSVOERING

Bij bedrijfsvoering vind je iedereen die alles elke dag weer draaiend houdt in het museum: de collega's van facilitaire zaken, publieksservice en financiën. Ze zorgen ervoor dat alles technisch goed verloopt, maar ook financieel, én ze zorgen ervoor dat onze bezoekers gastvrij worden ontvangen.

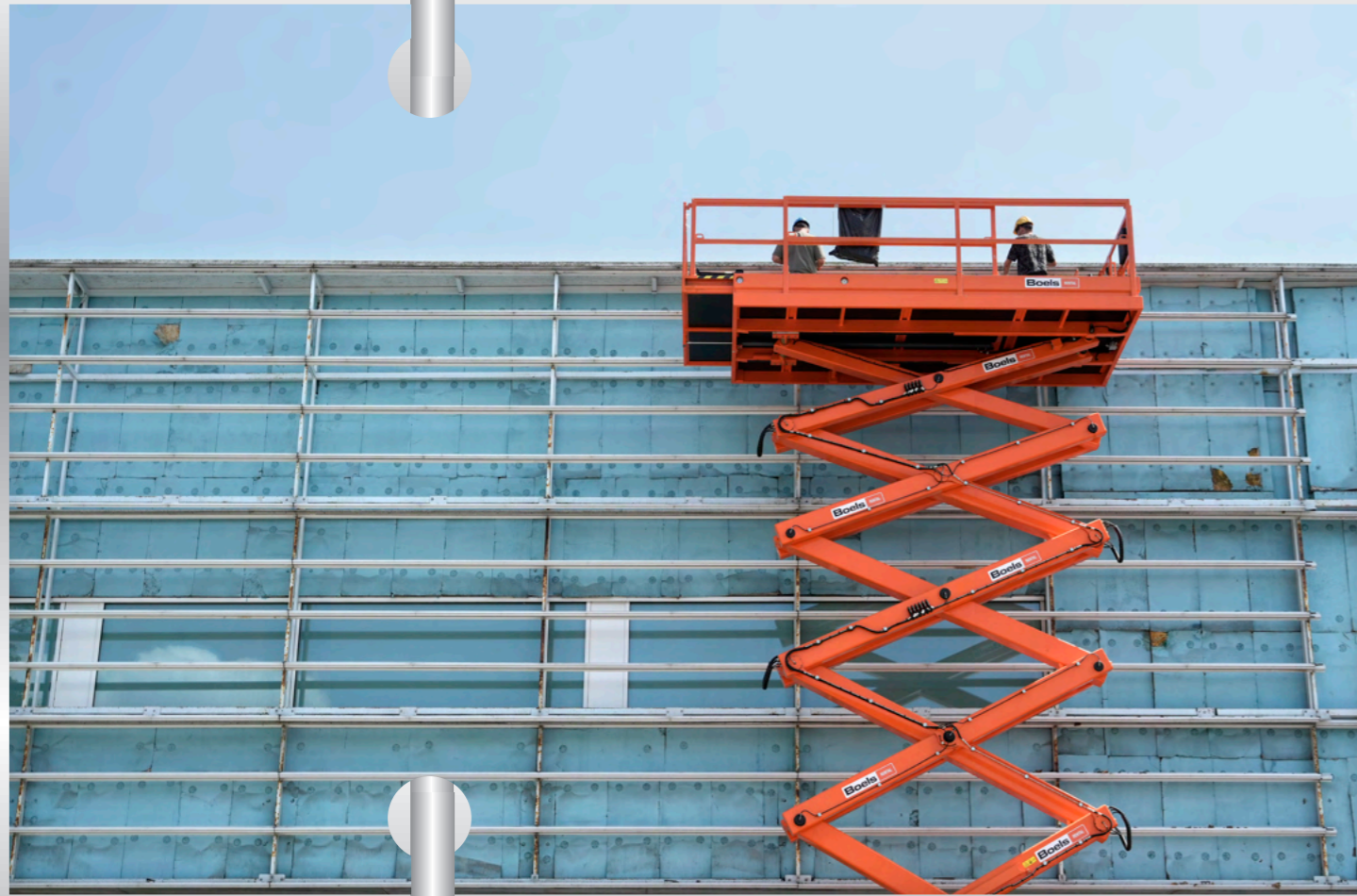
De bedrijfsvoering van het museum werd in 2024 gekenmerkt door de veelheid aan (tijdelijke) locaties waar activiteiten plaatsvonden. Het museum was met zijn kantoren en voor bezoekers te vinden aan het Keizer Karelplein, het archeologisch depot in Bijsterhuizen en het onderzoekscentrum in het gerenoveerde Museum Kam.

Daarnaast ging veel aandacht uit naar de nieuwbouw voor het archeologisch depot aan de Nieuwe Dukenburgseweg, waar het depot van de provincie Gelderland in 2025 moet samenkomen met dat van de gemeente Nijmegen. Tenslotte werd begonnen met de grootscheepse renovatie van het museumgebouw aan het Kelfkensbos.

Dat gebeurde in opdracht van de gemeente Nijmegen, in nauwe samenspraak met het museum als toekomstige gebruiker. Zowel de nieuwbouw van het depot als de renovatie van het nieuwe museum bieden in de toekomst zicht op veel betere en ook duurzamere condities en voorzieningen voor zowel het museum als het Archeologisch Depot Gelderland.

Deze grootse vernieuwingen bieden ook de uitgelezen kans om de systemen en processen binnen bedrijfsvoering opnieuw vorm te geven. In 2024 is in kaart gebracht wat straks met name in het museum nodig is om klaar te zijn voor de toekomst, zodat in 2025 de juiste systemen ingekocht en ingericht kunnen worden. De afdeling Financiën kreeg, na een periode met een interimmer, weer een nieuwe vaste Manager Financiële Administratie, die zorgde dat de stabiliteit van de financiële huishouding in 2024 gewaarborgd werd.

Meest zichtbaar was bedrijfsvoering op de tijdelijke locatie aan het Keizer Karelplein, waar Valkhof Museum bijna het hele jaar geopend was voor bezoekers. Daarnaast konden we in de weekenden veel bezoekers het prachtig gerenoveerde Museum Kam weer laten zien, tijdens de wekelijkse rondleidingen.

CIJFFERS

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
OPBRENGSTEN	€	€	€
Subsidies/ opdrachten	5.874.526	5.596.880	5.254.299
Entree & rondleidingen	189.785	102.569	62.026
Verhuur en overige	-196	220.560	6.966
Winkel, museumkaart en horeca	27.833	0	13.028
TOTAAL	6.091.948	5.920.008	5.336.329

BEDRIJFSKOSTEN

Personeelslasten	3.528.620	3.154.959	2.962.885
Afschrijvingskosten	40.520	50.000	47.322
Huisvestigingskosten	1.116.107	1.330.195	1.290.000
Verbouwingskosten	133.575	0	182.650
Organisatie en accountantskosten	395.829	402.000	324.973
Inkoopwaarde winkel	27.443	0	9.492
Marketing & communicatie	631.868	1.057.853	689.144
Financiële baten en lasten	-25.157	30.000	-27.058
TOTAAL	5.848.803	6.025.008	5.479.446

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
	€	€	€
BEDRIJFSRESULTAAT	243.145	-105.000	-143.117

Voorstel is om het resultaat ultimo 2024 als volgt te bestemmen:

Resultaat excl. Dotatie en onttrekking	243.145	-105.000	-143.117
Bestemmingsreserve kunstaankoop	0	105.000	0
Bestemmingsreserve transitie dotatie	-243.144	0	143.117
Bestemmingsreserve tentoonstelling dotatie	0	0	0
Bestemmingsfonds Lex Harm onttrekking	0	0	0
Mutatie Algemene reserve	1	0	0

Bovenstaande resultaatverdeling is per balansdatum in de eigen vermogenspositie verwerkt.

SUBSIDIEGEVERS

DIORAMA

FONDSSEN

De restauratie van het diorama en het onderzoek zijn mede mogelijk gemaakt door bijdragen van Mondriaan Fonds, Cultuurfonds, DutchCulture, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar VriendenLoterij Restauratiefonds), Stichting Wijjocha en de

SAMENWERKINGSPARTNERS

Nationaal Archief Suriname, Museum Bakkie

OFFEREN AAN DE GODEN IN HERWEN-HEMELING

SAMENWERKINGSPARTNER

RAAP, met alle bij de uitwerking van de opgraving betrokken specialisten.

OPDRACHTGEVER ONDERZOEK

Provincie Gelderland

RIJKE ROMEINSE GRAVEN UIT DE NIJMEEGSE BURCHTSTRAAT

FONDSSEN

Gemeente Nijmegen vanuit de subsidieregeling Verleden Beleefd.

SAMENWERKINGSPARTNERS

de uitwerking van de opgraving en het aanvullende onderzoek zijn mogelijk gemaakt door Bureau Archeologie en Monumenten Gemeente Nijmegen, Stichting Nederlands Museum voor Anthropologie en Praehistorie, onderzoeksproject Constructing the Limes, en alle betrokken onderzoekers

DE WANDELING

FONDSSEN

Stichting Beeldmix, NS, Prorail, Mondriaan Fonds en Cultuurfonds Gelderland

SAMENWERKINGSPARTNERS

Erik van Cuyk, Paul den Hollander, Stichting Beeldmix

DE OLIFANT

GASTCURATOR

Casper ter Heerdt

FONDSEN

Mondriaan Fonds

SAMENWERKINGSPARTNERS

Bronsgieterij Kemner

DE KUNSTLUIS

GASTCURATOR

Pavèl van Houten

RADBOUD ERFGOED LADEKAST

SAMENWERKINGSPARTNER

Radboud Erfgoed

STADSGEZICHTEN

SAMENWERKINGSPARTNER

The Big Draw festival

Radboud Universiteit

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

BEZOEKCIJFERS

Het jaar 2024 stond in het teken van groei. Dat was ook terug te zien in onze bezoekerscijfers.

Met boeiende tentoonstellingen en programma's probeerden we een zo breed en groot mogelijk publiek te bereiken. Onze tijdelijke pop-up locatie maakte dat wat lastiger, maar toch wisten bezoekers ons goed te vinden.

Ten opzichte van 2023 is het aantal bezoekers in 2024 bijna verdubbeld. We ontvingen 29.835 bezoekers in 2024 ten opzichte van 15.918 in 2023.

De tentoonstelling *Into The Balck Hole* was de best bezochte tentoonstelling van 2024. Mede dankzij de samenwerking met studenten van de Radboud Universiteit, zagen we in het bezoek een groei onder de studenten.

BEZOEKERS 2024

	2024	2023
Volwassenen	22.986	10.147
Studenten	3.443	1.222
Jeugd 13 - 18	2.131	2.566
Kinderen < 18	1.275	1.983
Totaal	29.835	15.918

Een deel van deze bezoekers gebruikte hun museumkaart of hun Vriendenloterij VIP-kaart om het museum te bezoeken. Een deel kreeg vrij entree (ICOM, studenten RU, Vrienden Valkhof Museum).

Museumkaart	16.789	6.396
Vriendenloterij VIP-kaart	1.664	538
Vrij Entree	1.925	3.593
Totaal	20.378	10.527

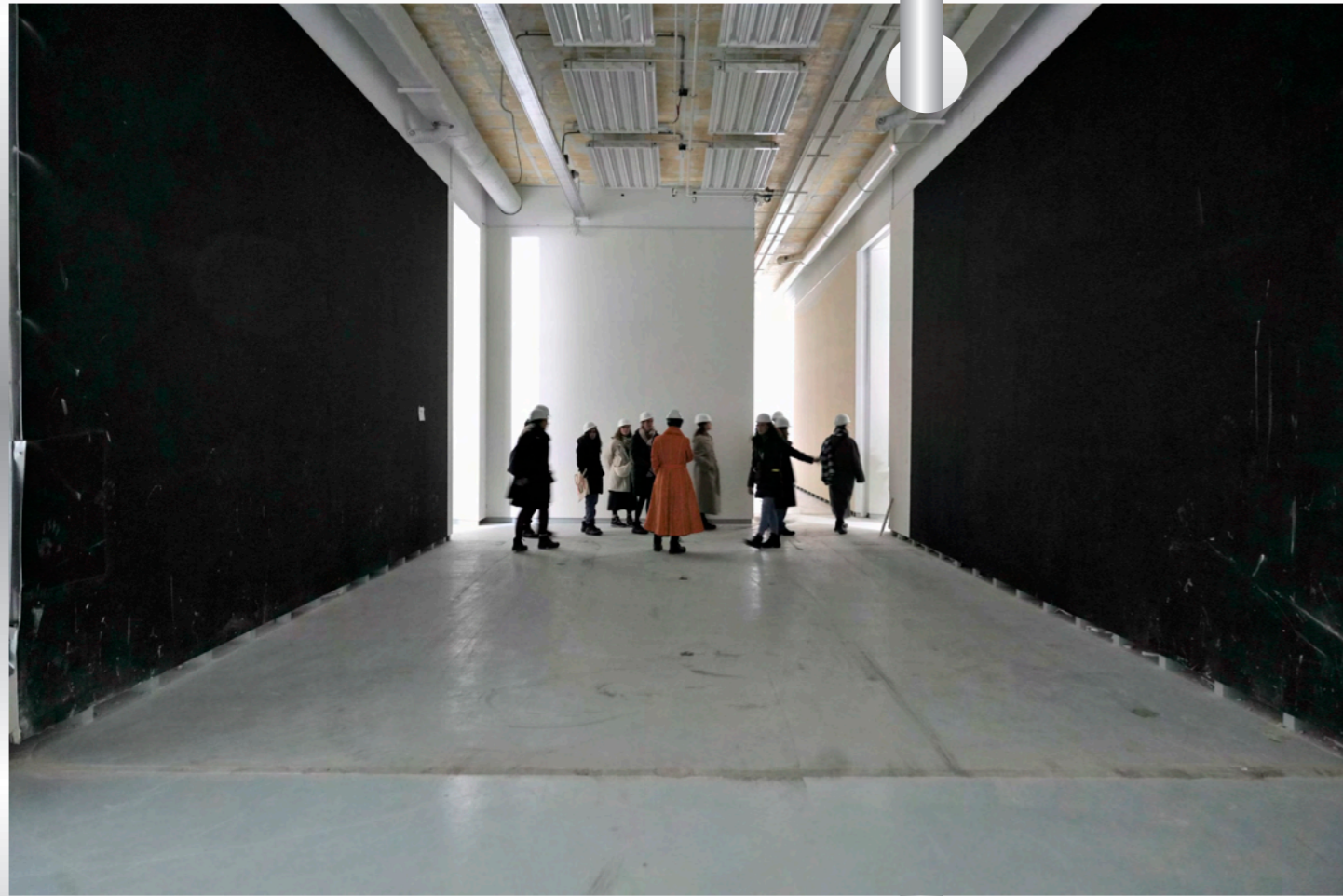
Ook de scholen wisten ons beter te vinden. De meeste scholen werden ontvangen op Museumpark Orientalis.

SCHOLEN

Basisonderwijs	3.714	1.238
Voortgezet Onderwijs	2.762	1.644
Begeleiders	664	251
Totaal	7.140	3.133

WAARVAN ORIENTALIS

Basisonderwijs	1.473	344
Voortgezet Onderwijs	2.293	98
Begeleiders	419	48
Totaal	4.185	490

ORGANISATIE

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

STRATEGISCHE PERSONEELSPLANNING

In 2024 waren er 49 medewerkers in dienst (gemiddeld 30,3 FTE), aangevuld met 75 vrijwilligers, rondleiders en freelancers. De inzet van al deze medewerkers was essentieel voor het realiseren van alle doelen en opdrachten. Het afgelopen jaar ging de organisatie door een periode van verandering, waaronder het afscheid van twee MT-leden die met pensioen gingen. Na een wervingsprocedure was het managementteam in het derde kwartaal weer op sterkte, wat de continuïteit en strategische besluitvorming ten goede kwam.

In het najaar vonden er werksessies voor het management plaats, waarbij de focus lag op het verder uitwerken van de 'nieuwe organisatie' en de ontwikkeling van een strategische personeelsplanning. Dit was een belangrijke stap in de voorbereiding van de organisatie op de toekomst, waarbij we niet alleen kijken naar de behoefte aan personeel, maar ook naar de efficiëntie en de veranderende dynamiek binnen de sector. De focus ligt op het versterken van onze positionering met behulp van een flexibel en gemotiveerd team.

VERDERE PROFESSIONALISERING ORGANISATIE

In 2024 zetten we stappen in de verdere professionalisering van onze organisatie. Valkhof Museum volgde al jaren de Museum-cao, maar ondernam in 2024 de benodigde stappen om het proces te formaliseren en zich officieel aan te sluiten bij de cao. Sinds 1 januari 2025 is het museum officieel aangesloten.

In lijn met de nieuwe Museum-cao 2024-2026 zetten we een update van ons personeelshandboek in gang, om de nieuwe richtlijnen en afspraken te implementeren. Daarnaast hebben we voorbereidingen getroffen voor een medewerkersbelevingsonderzoek, dat in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvindt. Dit onderzoek biedt waardevolle inzichten voor het verder verbeteren van werkplezier, ontwikkeling en organisatiecultuur binnen het museum.

VERBINDING

Omdat we op vijf verschillende locaties werkten, hebben we veel aandacht besteed aan de verbinding tussen onze medewerkers. We hebben bewust geïnvesteerd in het versterken van de onderlinge relaties door regelmatig afdeling-overstijgende activiteiten te organiseren en initiatieven te ontwikkelen.

In het najaar was de lancering van onze Valkhof Leesclub. Die draagt niet alleen bij aan persoonlijke ontwikkeling, maar ook aan het bevorderen van gesprekken en ideeënuitswisseling tussen collega's. Daarnaast hebben we elke vier weken een informatie-bijeenkomst georganiseerd, de zogenoemde info-uurtjes. Daarin werden ontwikkelingen binnen de organisatie gedeeld, zoals de verbouwing en nieuwe tentoonstellingen. Ook was er ruimte voor het stellen van vragen en het geven van feedback.

Naast deze momenten hebben we diverse personeelsactiviteiten georganiseerd, van een popquiz tot een creatieve middag. Het jaar werd afgesloten met een kerstbijeenkomst voor alle medewerkers, vrijwilligers en freelancers.

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING EN DUURZAME INZETBAARHEID

We organiseerden een cyclus van gesprekken met medewerkers die tot doel had om medewerkers te ondersteunen, invulling te geven aan gesprekvoering tussen werknemers en leidinggevenden en verdere ontwikkeling van werknemers te stimuleren. Er zijn afspraken gemaakt over afdelingsdoelstellingen en individuele doelstellingen en er werden wensen besproken en geëvalueerd.

Medewerkers kregen incompany trainingen en cursussen aangeboden. De Arbo- en Bhv-cursussen gaven praktische kennis over veiligheid, terwijl de training Timemanagement medewerkers hielp bij efficiënter werken. De workshops Hoe blijf ik gezond werken? en Sociale veiligheid droegen bij aan een gezonde werkomgeving. Daarnaast bood de training Collectie Hulpverlening specifieke kennis voor het omgaan met onze collecties in noodsituaties. De trainingen versterkten niet alleen de persoonlijke ontwikkeling en de onderlinge banden van onze medewerkers, maar ook de inzetbaarheid binnen onze organisatie.

TRAINING UNCONSCIOUS BIAS

In het kader van het gezamenlijke BIS-project van Valkhof Museum en Museum Arnhem werd een training Unconscious Bias georganiseerd voor medewerkers van beide musea. Het doel was om bewustwording te creëren over onbewuste vooroordelen die invloed kunnen hebben op besluitvorming, contact met mensen en presentaties. De training bood medewerkers handvatten om bias te herkennen en effectief aan te pakken in hun dagelijkse werk.

Een onderdeel van de training was de terugkomdag, waarop alle deelnemers hun ervaringen konden delen en verder konden reflecteren op hun leerproces. Deze sessie bood ruimte voor het ontwikkelen van praktische toepassingen in de werkomgeving. Door de samenwerking met Museum Arnhem en het BIS-project werd het basis van inclusie en diversiteit binnen de museale context verder versterkt.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

In 2024 hebben we diversiteit en inclusie verder verankerd in de cultuur van ons museum. We erkennen het belang van een diverse en inclusieve werkomgeving, die niet alleen onze medewerkers ten goede komt, maar ook ons aanbod en onze relatie met het publiek verrijkt. Bij de werving van de nieuwe managementleden hebben we samengewerkt met een inclusief wervings- en selectiebureau, zodat we met een breder blik konden kijken naar talenten met verschillende achtergronden.

Daarnaast is Valkhof Museum aangesloten bij Musea Bekennen Kleur, waarmee we ons officieel committeerden aan het bevorderen van diversiteit en inclusie binnen de museale sector. Deze stappen maken deel uit van onze bredere visie om een open, toegankelijke en representatieve organisatie te zijn, waar iedereen zich welkom voelt en iedereen zich kan ontwikkelen.

VERTROUWENSPERSOON

Het Valkhof Museum heeft een samenwerkingsverband met een externe organisatie om de onafhankelijkheid, toegankelijkheid en veiligheid te borgen. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon zijn voor alle medewerkers vindbaar in het personeelshandboek. In 2024 zijn er geen meldingen bij de vertrouwenspersoon voor het Valkhof Museum geweest. In september heeft er een voorlichtingsbijeenkomsten plaats gevonden. Er werd een voorlichting gegeven over de rol van de vertrouwenspersoon met als doel het bevorderen van een veilige werkomgeving.

VRIJWILLIGERS

Met de inzet van vrijwilligers op Educatie, Publieksprogramma, Collectie en het Archeologisch Depot Gelderland hebben we belangrijke projecten gerealiseerd. Hun expertise maakte het mogelijk om onze collecties beter te beheren en dankzij hun enthousiasme konden we onze programma's verder uitvoeren, wat de verbinding met ons publiek versterkte.

STAGEPLAATSEN

De afdelingen marketing & communicatie, HRM, facilitair en collectie boden diverse stageplaatsen aan voor scholieren, MBO-, HBO- en WO-studenten. Zij konden daardoor waardevolle praktijkervaring opdoen en kregen de kans om bij te dragen aan onze projecten, terwijl we tegelijkertijd talent ontwikkelden voor de toekomst. In het museum zijn we erg blij met stagiaires. Een stagiaire brengt een frisse blik en nieuwe ideeën met zich mee. Op die manier leren ze ons iedere keer weer iets nieuws.

Door de inzet en betrokkenheid van al onze medewerkers hebben we dit jaar als organisatie verder kunnen groeien en ontwikkelen. En kijken we uit naar de volgende stappen in 2025.

MEDEWERKERS

RAAD VAN TOEZICHT

Adelheid Ponsioen
Gerd Prick
Hicham Amziran
Jan Westerhof
Lille Witsen Elias
Maarten van Schaik
Maud Ramakers

voorzitter
vice-voorzitter
lid
lid
lid
voorzitter Auditcommissie
trainee

MANAGEMENT TEAM

Hedwig Saam	directeur-bestuurder
Bart Weggemans	hoofd bedrijfsvoering (tot september)
Tom van Nouhuys	zakelijk directeur (vanaf september)
Barbara Kruijsen	hoofd collectie en onderzoek
Charlotte van Lingen	hoofd presentatie & publiek (tot juli)
Sanne Grijsen	hoofd publiek (vanaf november)
Agnes van Nassau	HR-manager

COLLECTIE EN ONDERZOEK

Yvette Driever	conservator oude kunst & cultuurgeschiedenis
Marie Stel	conservator moderne & hedendaagse kunst
Marenne Zandstra	conservator archeologie
Maarten de Leede	junior conservator (tot april)
Frederique Mullens	junior conservator (vanaf oktober)
Maren Romen	restaurator museale collectie
Tosca Philipsen	functioneel applicatiebeheerder
Nicole Hinz-Schouwstra	registrator kunst
Sanne Bergs-Reijnen	registrator archeologie
Petri Verbeet	behoudsmedewerker
Fridy van Reen	behoudsmedewerker
Rebecca van den Berg	junior behoudsmedewerker (tot september)
Pien Terluin	assistent curator (tot april)

PRESENTATIE EN PUBLIEK

Jolanda van Dijk	senior medewerker marketing & communicatie
Myrte Riethorst	medewerker marketing & communicatie
Marit Veeneman	senior public program
Mijke Pol	senior public program (vanaf maart)
Marjolein Nagengast	senior educator (tot oktober)
Jasmijn van Benthum	junior educator
Pien Terluin	junior educator
Kasia van den Hombergh	projectmanager
Massimo Del Sole	stagiaire marketing & communicatie (vanaf september)
Marjolein Huberts	stagiaire marketing & communicatie (tot februari)

BEDRIJFSVOERING

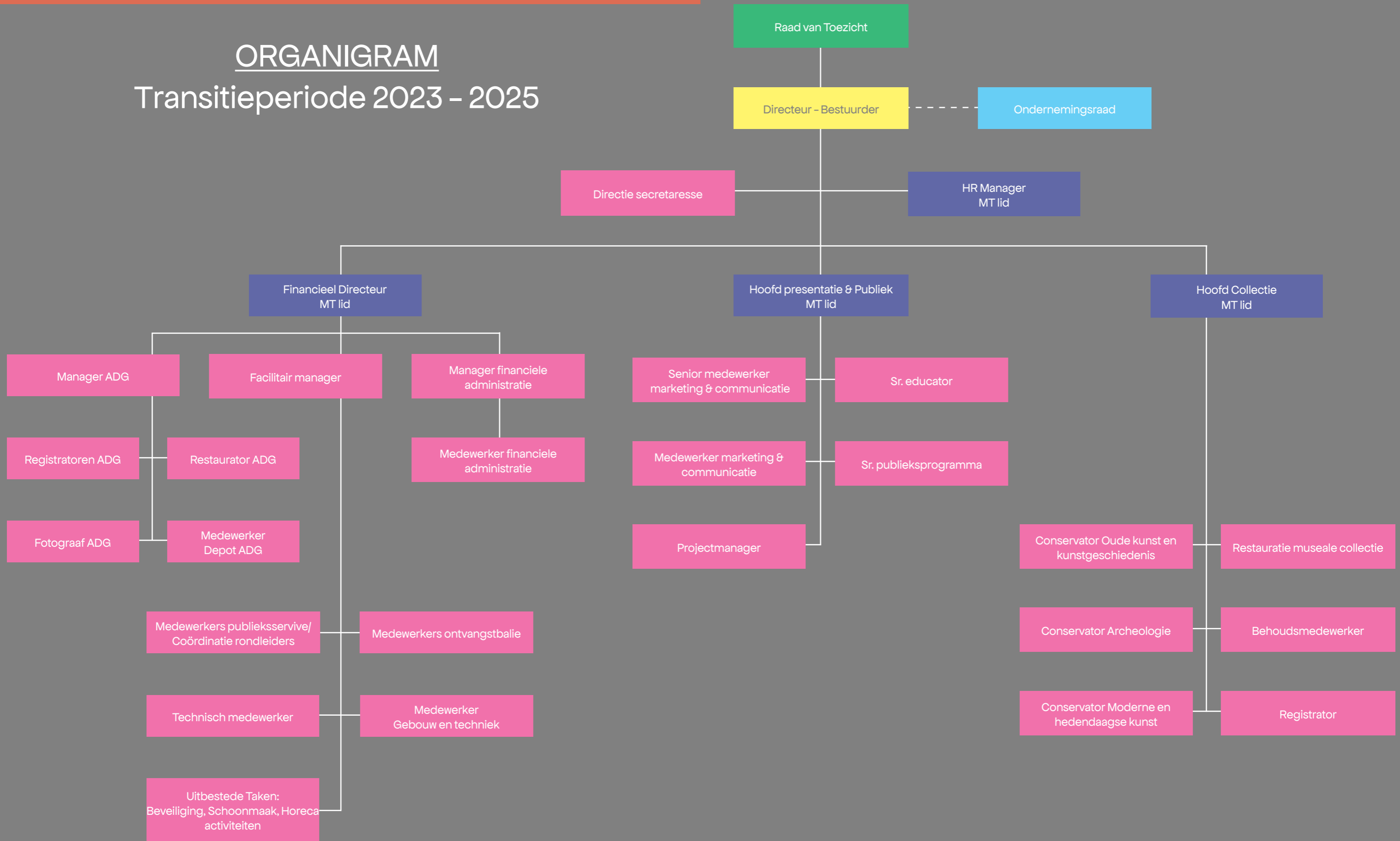
Stephan Weiß-König	manager ADG
Danique van Dun	documentalist
Marijne Magnée-Nentjes	junior depotbeheerder KNA ADG
Tess Doorewaard	registrator ADG
Suzette Willemsen	registrator ADG
Wendy de Bruin	registrator ADG
Carlijn Louwers	restaurator ADG
Gerard Bovenberg	fotograaf ADG
Jeroen Linders	depotmedewerker ADG
Vincent van der Veen	coördinator SIKB-project (vanaf februari)
Joris Wassenaar	registrator SIKB-project (vanaf februari)
Rozee van den Bosch	registrator SIKB-project (vanaf maart)
Ian van Herwaarden	depotmedewerker SIKB-project (vanaf februari)
Marcel van den Bergh	facilitair manager
Marc van de Grift	medewerker gebouw & techniek
Jim van Putten	technisch medewerker
Maike Drescher	facilitair medewerker
Mascha Zweers	manager financiële administratie (tot mei)
John de Vries	coördinator financiële administratie (vanaf mei)
Rini Lamers	medewerker financiële administratie
Doran van Wamel	medewerker reservering
Ania Rachmat	medewerker reservering
Monique Keizer	medewerker ontvangstbalie
Monique Roordink	medewerker ontvangstbalie
Carla Kolff	medewerker ontvangstbalie

ALGEMEEN

Diana Plat	directiesecretaresse (tot oktober)
Layla Peters	management assistent (vanaf augustus)
Niels Weitkamp	projectmanager verbouwing (vanaf juli)
Peter op den Brouw	extern adviseur

ORGANIGRAM

Transitieperiode 2023 – 2025

VRIENDEN

Het Vriendenbestuur streeft ernaar om jaarlijks verschillende momenten te organiseren waarbij Vrienden elkaar kunnen ontmoeten. Om zo met elkaar en met het museum in contact te blijven. Het liefst met livemuziek en een drankje. Zo hebben we een excursie naar Bern georganiseerd. En hebben we ook een Vriendendag en verschillende edities van de VriendenSalon georganiseerd.

Na de eerste VriendenSalon in 2023 vond de tweede plaats op 2 februari in de Senaatszaal van de Radboud Universiteit. Deze salon werd mogelijk gemaakt door de voorzitters van de Kunstadviesraad van de universiteit, Ton Rijken en Anne Speckens. In de Senaatszaal is een nieuw kunstwerk van Lara Schnitger te zien waarin portretten zijn verwerkt van hoogleraren aan de Radboud Universiteit. Tijdens de VriendenSalon gaf Schnitger een toelichting op haar eigen kunstwerk. De derde VriendenSalon vond plaats op 11 oktober in Theater Het Badhuis met als hoofdspreker de bekende cultuurjournalist Wieteke van Zeil. Zij sprak over emoties in de beeldende kunst. De dag erna werden de Vrienden door enthousiaste vrijwilligers ontvangen in het gerenoveerde Museum Kam.

De Vriendendag vond plaats op 1 juni in restaurant Groenewoud. Na de algemene ledenvergadering sprak Paul van Tongeren, voormalig Denker des Vaderlands, over het verband tussen kunst en filosofie. Daarna vertelden Joep Hendriks en Katja Zee (archeologen Gemeente Nijmegen) over de rijke Romeinse graven in de Burchtstraat. Marenne Zandstra (conservator) voegde daar nog informatie

aan toe over de opstelling van de graven in het museumgebouw aan het Keizer Karelplein. Tenslotte waren de Vriendendag en de VriendenSalons niet compleet zonder een bijdrage van Hedwig Saam (directeur-bestuurder) of Barbara Kruijzen (hoofd collectie) over de voortgang van de verbouwing van het museum aan het Kelfkensbos.

Bij al deze activiteiten hebben meerdere Vrienden laten weten dat zij het programma, de locaties en de sprekers zeer konden waarderen. Dat gold natuurlijk ook voor de excursie van meerdere dagen naar Bern, waar de deelnemers genoten van de musea, de cultuur en elkaars gezelschap.

Het Vriendenbestuur bestond uit Jan Brabers (voorzitter), Babette Degraeve, Marit Jacobs, Frans Poelwijk, Maryan Schrover en Katja Zee. Nathalie Mantel trad helaas af. Tot zolang het nog mogelijk was heeft Marc Hendrikse ondersteuning verleend. Zijn overlijden later in het jaar is een groot verlies voor de Vrienden. Jarenlang heeft hij ons administratief ondersteund bij vergaderingen, excursies en alle andere activiteiten. We moeten zijn positieve inzet en vrolijke aanwezigheid voortaan missen.

ONDERNEMINGS- RAAD

Voor de ondernemingsraad (OR) stond 2024 in het teken van verandering en voorbereiding. De aanloop naar de aansluiting bij de Museum-cao per 1 januari 2025 bracht gesprekken op gang over arbeidsvoorwaarden, zoals thuiswerk- en stagevergoeding, verlof en pensioenen. De OR speelde een rol in de update van het personeelshandboek.

De OR hield oog voor de balans tussen ambities en werkbelasting. Door personele wisselingen, het werken op meerdere locaties en de dynamiek van een veranderende organisatie werd veel flexibiliteit gevraagd van medewerkers. De OR sprak met de directie over het bewaken van grenzen, het creëren van ruimte binnen teams en het versterken van coachend leiderschap. Ook diversiteit en inclusie kregen structureel aandacht en werden vaste agendapunten. Daarnaast dacht de OR mee over de opzet en opvolging van het medewerkersbelevingsonderzoek.

De verbouwing van het museum aan het Kelfkensbos en de verhuizing van de kantoren stonden centraal. De OR werd regelmatig bijgepraat en stelde vragen over de inrichting van de kantoren, werkplekken en de beschikbaarheid van middelen. Daarnaast werd de OR geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het nieuwe Archeologisch Depot Gelderland aan de Nieuwe Dukenburgseweg.

Binnen de OR wisselden enkele rollen. Marjolein Nagengast verliet de OR en werd opgevolgd door Suzette Willemsen. Danique van Dun voegde zich later ook bij de OR. Aan het einde van het jaar droeg Marijne Magnée-Nentjes, na jarenlange betrokkenheid, het voorzitterschap over aan Myrte Riethorst. Omdat de OR grotendeels uit nieuwe leden bestond, volgden zij introductiecurssussen en namen ze in december deel aan een uitgebreide trainingsdag om het team een stevige basis te geven in de medezeggenschap.

In zeven overleggen met de directie, waarvan een met de Raad van Toezicht, bewaakte de OR de belangen van medewerkers. Met de bespreking van de beleidsplannen voor 2025-2028 sloot de OR het jaar af, vastberaden om zich te blijven richten op een gezonde, inspirerende en werkbare omgeving voor alle medewerkers.

RAAD VAN

TOEZICHT

Stichting Museum Het Valkhof-Kam wordt bestuurd volgens het Raad-van-Toezicht-model met een directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht (RvT) bestond in 2024 uit zes leden en een trainee lid. De RvT houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting.

In de uitvoering van zijn taak als toezichthouder neemt de RvT hierbij onder meer de bepalingen uit de Governance Code Cultuur, de Fair Practise Code en de Code Diversiteit en Inclusie in acht. Ook vervult de RvT een klankbordfunctie voor het bestuur en staat het bestuur met raad terzijde. Een keer per jaar beoordeeld de RvT het functioneren van de RvT en de directeur-bestuurder middels een zelf-evaluatie.

De RvT heeft in 2024 in totaal vier keer vergaderd. In januari vond de zelfevaluatie van de RvT plaats aan de hand van de scan van Cultuur+Ondernemen. Bij de evaluatie is de input van de directie meegenomen. De vergaderingen vonden plaats in de tijdelijke locatie van het museum aan het Keizer Karelplein. Naast de vergaderingen, waren leden ook actief bij andere bijeenkomsten. Een van de leden woonde een vergadering van de OR bij en er werd afzonderlijk gesproken met de voorzitter van de OR. Ook woonden RvT leden bijeenkomsten bij van het Vriendenbestuur en heeft de RvT met de nieuw aangetreden voorzitter overleg gevoerd. De RvT leden waren aanwezig bij openingen van tentoonstellingen en andere evenementen zoals de jaarlijkse kerstbijeenkomst.

Door omstandigheden is de voorzitter, Adelheid Ponsioen, niet altijd inzetbaar geweest. Waar nodig heeft vice-voorzitter Gerd Prick haar taak overgenomen. Volgens rooster van aftreden heeft de voorzitter aan het eind van 2024 haar functie neergelegd. Daarmee heeft zij, begonnen in een complexe bestuurlijke en organisatorische situatie, het museum acht jaar lang uitstekend gediend. De procedure voor haar opvolging was aan het eind van 2024 in volle gang en is inmiddels succesvol afgerond. In de loop van het jaar is Maud Ramakers als trainee voor de periode van 1 jaar tot de RvT toegetreden. De RvT heeft ingestemd met de benoeming van Tom van Nouhuys als zakelijk directeur, als opvolger van Bart Weggemans, die met pensioen is gegaan. De RvT heeft tevens een herzien bestuursreglement vastgesteld.

ROOSTER VAN AFTREDEN

Onderstaand overzicht geeft de zittingsperiode van de huidige leden van de RvT weer alsmede, indien zij na afloop van de zittingsperiode worden herbenoemd, het rooster van aftreden na de herbenoeming. De zittingsperiode van alle leden is in overeenstemming met de Governance Code Cultuur.

	1e benoeming	(Geplande) Herbenoeming	Geplande Aftreeddatum
A.M.C.J. (Adelheid) Ponsioen	Mei 2017	Mei 2021	December 2024
G.E.W. (Gerd) Prick	September 2017	September 2021	September 2025
H.J. (Jan) Westerhof	November 2017	November 2021	November 2025
E.M. (Lille) Witsen Elias	Januari 2023	Januari 2027	Januari 2031
H. (Hicham) Amziran	Januari 2023	Januari 2027	Januari 2031
M.W. (Maarten) van Schaik	April 2024	April 2028	April 2032

AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie, bestaande uit enkele leden van de Raad van Toezicht, houdt toezicht op de financiële zaken binnen het museum. In 2024 bestond de commissie uit Maarten van Schaik (voorzitter) en Hicham Amziran. De auditcommissie kwam vier keer bijeen. Bij de overleggen waren zowel de directeur-bestuurder als de financieel directeur (per september zakelijk directeur) aanwezig. De auditcommissie brengt verslag uit van de vergaderingen aan de volledige RvT, eventueel aangevuld met een advies.

STRATEGISCHE ONTWIKKELINGEN EN DE TOEZICHTHOUDENDE ROL

De voortgang van de verbouwing van het museum aan het Kelfkensbos had onverminderd de aandacht van de RvT. Ook de voortgang, afronding van de renovatie en de herinrichting van Museum Kam stond centraal. Dat was ook het geval voor de nieuwbouw van het depot aan de Nieuwe Dukenburgseweg. De RvT heeft ingestemd met een Beleidsplan voor de periode van 2025 - 2028 en met de nieuw geformuleerde missie van het museum. Ook heeft de RvT ingestemd met de aanvaarding van een belangrijke schenking.

De directeur-bestuurder heeft de RvT periodiek geïnformeerd over de voortgang van onderwerpen zoals de Biënnale, de BIS aanvraag, verschillende aankopen. Middels directieverslagen is de RvT geïnformeerd over personele en organisatorische ontwikkelingen. In enkele RvT vergaderingen waren medewerkers aanwezig die toelichting gaven op hun werkzaamheden.

Vanuit de toezichthoudende taak heeft de RvT de jaarrekening 2023 en de begroting 2024 goedgekeurd. De RvT is van oordeel dat hij de principes van de Governance Code Cultuur, de Fair Practise Code en de Code Diversiteit en Inclusie heeft toegepast en de aanbevelingen heeft opgevolgd.

COLOFON

Tekst en redactie

Medewerkers Valkhof Museum, Jolanda van Dijk &
Layla Peters
Geert-Jan Borgstein, Rotterdam

Grafisch ontwerp

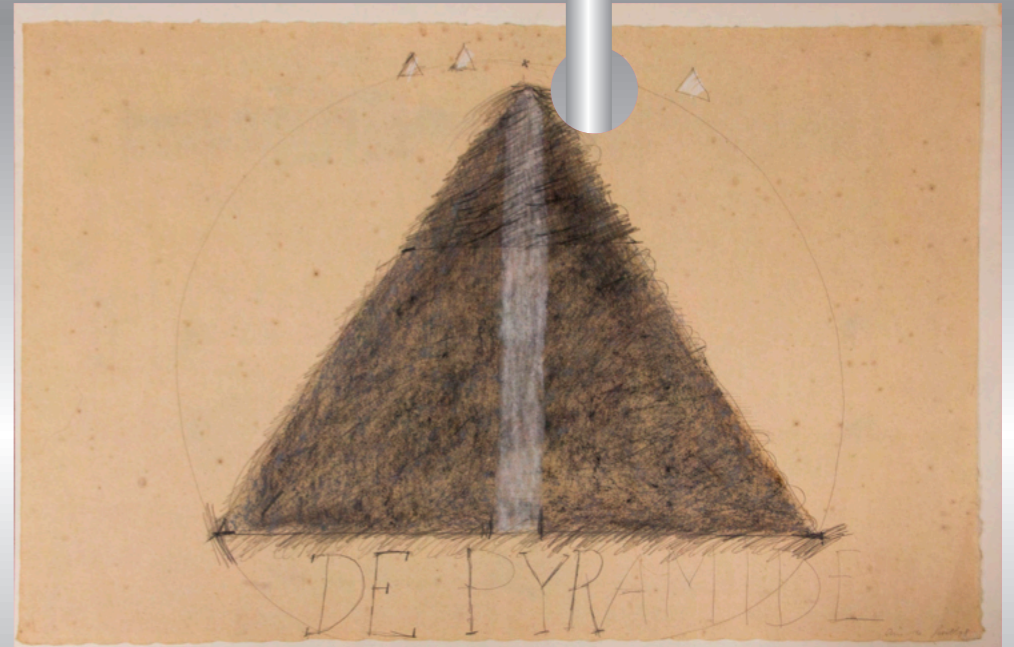
Mika Schalks

Lettertype

Apfel Grotezk

Fotografie

Gerard Bovenberg
Paul Breuker
Flip Franssen
Gijs Kroes
Marlou Photography (Into the Black Hole)
Erik van Rosmalen (diorama)
Bert Beelen
Marcel Krijgsman,
Gemeente Nijmegen
Marshmellow Laser Feast
Ranu Abhelakh
Valkhof Museum

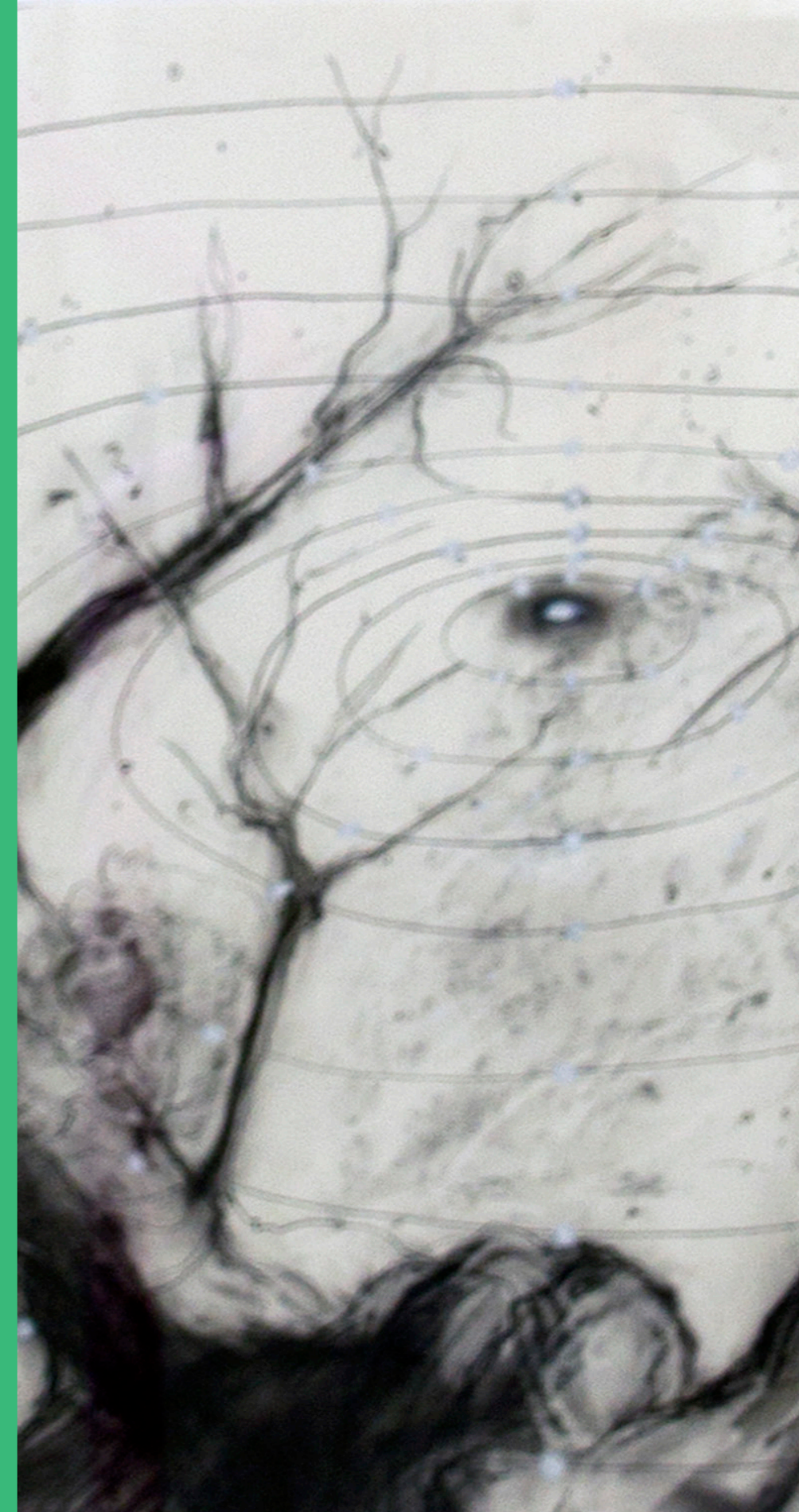

BIJLAGEN

AANWINSTEN

AANWINSTEN KUNSTCOLLECTIE VALKHOF MUSEUM 2024

2024.1 en .2	Adriana van Houweninge, 2 zeegezichten, olieverf op paneel, aankoop
2024.3 t/m .56	Kassiël Gerrits, 54 prenten, schenking van de kunstenaar
2024.58	Richard Bolhuis, <i>Xuanxue II</i> , 2017, video-installatie, aankoop
2024.60	Maria Roosen, <i>Grashark</i> , 2012, glassculptuur, schenking
2024.61	Geertjan van Oostende, <i>A state of mind</i> , 2014, olieverf op doek, schenking
2024.62	Geertjan van Oostende, <i>Toen daalde ik naar de diepte van de verbeelding</i> , 2005–2007, olieverf op doek, schenking
2024.63	Seet van Hout, zonder titel, 2020, borduurwerk, schenking
2024.64	Arie de Groot, <i>De pyramide</i> , 1978, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.65	Terry Thompson, <i>Medusa I</i> , 2010, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.66	Terry Thompson, <i>Persephone</i> , 2012, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.67	Terry Thompson, <i>Dryade</i> , 2017, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.68	Terry Thompson, <i>Morpheus</i> , 2017, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.69	Arie de Groot, zonder titel, z.j., tekening, schenking
2024.70	Arie de Groot, zonder titel, 1980, tekening, schenking
2024.71	Arie de Groot, <i>Een spiegeling</i> , 1970, tekening, schenking
2024.72 t/m .77	Seet van Hout, zonder titel, 1993, tekening, schenking
2024.78	Terry Thompson, <i>Persephone</i> , 2014, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.79	Terry Thompson, <i>Death and the maiden</i> , 2012, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.80	Terry Thompson, <i>Ancestor</i> , 2010, tekening/gemengde techniek, schenking
2024.81	Femke Gerestein, zonder titel, 2013, gemengde techniek, schenking
2024.82	Adam Colton, <i>Silver skull</i> , 2011, zeefdruk/tekening, schenking
2024.83	Arie de Groot, zonder titel, z.j., gemengde techniek, schenking
2024.84	Geertjan van Oostende, <i>Veenbrand</i> , z.j., tekening, schenking
2024.85	Geertjan van Oostende, <i>Vluchtsimulator voor een reiziger in een onbestemde tijd</i> , z.j., installatie, schenking
2024.86	Geertjan van Oostende, <i>De natte Sebastiaan – ode aan Venetië</i> , 2016, gemengde techniek, schenking
2024.87	Frank van Hemert, zonder titel, z.j., tekening, schenking
2024.88	Dupondius, <i>geslagen onder keizer Caligula</i> , koperen munt, schenking
2024.89	Sestertius, <i>geslagen onder keizer Domitianus</i> , koperen munt, schenking
2024.90	Denarius, <i>geslagen onder keizer Trajanus</i> , zilveren munt, schenking

UITGAANDE BRUIKLENEN

UITGAANDE BRUIKLENEN VALKHOF MUSEUM

- CODA, Apeldoorn
- De Bastei, Nijmegen
- Het Pakhuis, Ermelo
- Historisch Museum Ede, Ede
- Historische Huizen Gent, Gent
- Liemers Kunstwerk, Zevenaar
- Musea Zutphen, Zutphen
- Museum Kasteel Wijchen, Wijchen
- Museum MORE, Gorssel
- Museum Romeins Halder, Sint-Michielsgestel
- Museum van Bommel van Dam, Venlo
- RMO Rijksmuseum van Oudheden, Leiden

UITGAANDE BRUIKLENEN ARCHEOLOGISCH DEPOT GELDERLAND

- Bureau Archeologie en Bodemkwaliteit Nijmegen
- Culemborg Omgevingsdienst Rivierenland, NH-Kerk Tricht
- De Bastei, Nijmegen
- Driels Museum, Kerkdriel
- Elisabeth Weeshuis, Culemborg
- Flipje en Streekmuseum Tiel, Tiel
- Het Pakhuis, Ermelo
- Hogeschool Saxion, Deventer
- Kasteel Nijenbeek, Voorst
- Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden
- Liemers Kunstwerk!, Zevenaar
- Museum Casteelse Poort, Wageningen
- Museum Kasteel Wijchen, Wijchen
- Museum Stadskasteel Zaltbommel, Zaltbommel
- Nationaal Museum Tachtigjarige Oorlog, Groenlo
- Omgevingsdienst Rivierenland
- Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- Stadsmuseum Zaltbommel, Zaltbommel
- Vestigia opgravingsbureau, Amersfoort

BRUIKLEENGEVERS

TENTOONSTELLING

Radboud Erfgoed Ladekast _____	Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven
Radboud Erfgoed Ladekast _____	RAN
Radboud Erfgoed Ladekast _____	Radboud Universiteit
De Olifant _____	Museum Beelden aan Zee
De Olifant _____	Collectie Rijnstate, Arnhem
De Olifant _____	particuliere bruikleengevers
De Olifant _____	Babette Degraeve
De Olifant _____	Harry de Leeuw
De Olifant _____	Loek Hambeukers
De Olifant _____	Andreas Hetfeld
De Olifant _____	Bart Kelholt
De Olifant _____	Karel Lanters
De Olifant _____	Cor Litjens
De Olifant _____	Nuzehra Ulukaya
De Olifant _____	Lia van Vugt
De Wandeling _____	Stichting Beeldmix
Offeren aan de Goden in Herwen-Hemeling _____	RAAP
Into the Black Hole _____	Rijksmuseum Boerhaave
Into the Black Hole _____	Radboud Universiteit astrofysiek
Into the Black Hole _____	Radboud Universiteit Bijzondere collectie
Into the Black Hole _____	Kamiel Hassim
Into the Black Hole _____	Ian Purnell
Into the Black Hole _____	Simone Albers
Into the Black Hole _____	Richard Bolhuis
Into the Black Hole _____	Discovery Museum
Into the Black Hole _____	Evelina Domnitch en Dmitry Gelfand
Into the Black Hole _____	Sjoerd Knibbeler
Into the Black Hole _____	Erik Odijk
Into the Black Hole _____	Marshmallow Laser Feast
Into the Black Hole _____	Black Quantum Futurisme
Into the Black Hole _____	Annette S. Lee
Into the Black Hole _____	Nationaal Museum van Wereldculturen
Stadsgezichten _____	Ernie Bosmann

NEVENFUNCTIES MEDEWERKERS

HEDWIG SAAM

- Lid Raad van Toezicht Nationaal Museum van Wereldculturen
- Lid Raad van Toezicht Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid

TOM VAN NOUHUYS

- Voorzitter Stichting Oude Wijn & Nieuwe Zakken

BARBARA KRUIJSEN

- Bestuurslid Fonds SFS
- Bestuurslid Stichting Kunstpatrimonium Soeterbeeck
- Vertegenwoordiger namens VM in het Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen (CPRN)

YVETTE DRIEVER

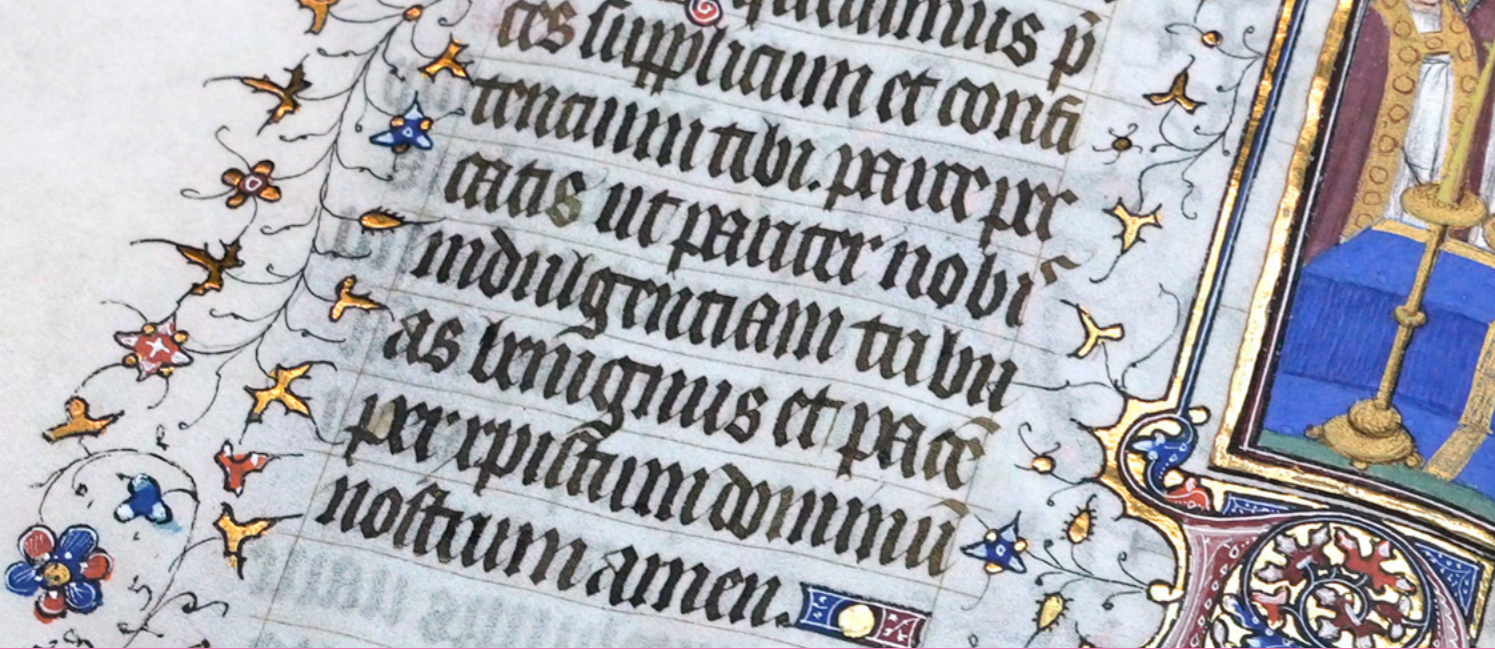
- Bestuurslid Numaga

FREDERIQUE MULLENS

- Redacteur kunsthistorisch tijdschrift Desipientia van de Radboud Universiteit

AGNES VAN NASSAU

- Lid Beroepenveldcommissie opleiding Human Resource Management aan de Academie Organisatie en Ontwikkeling, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Strategisch HR advies Museum De Bastei

PUBLICATIES MEDEWERKERS

BARBARA KRUIJSEN & YVETTE DRIEVER

Barbara Kruijsen en Yvette Driever, 'Recente aanwinsten van het Valkhof Museum', in Jaarboek Numaga 2024

STEPHAN WEIß-KÖNIG

Stephan Weiß-König, Ein neues römisches Mundblech vom Typ Pompeji aus Brakel/NL in: R. Grüßinger & D. Schmitz (Hrsg.), Das Maß ist die Wissenschaft. Gedenkschrift für Hans-Joachim Schalles, Petersberg, p. 99-107

MARIE STEL

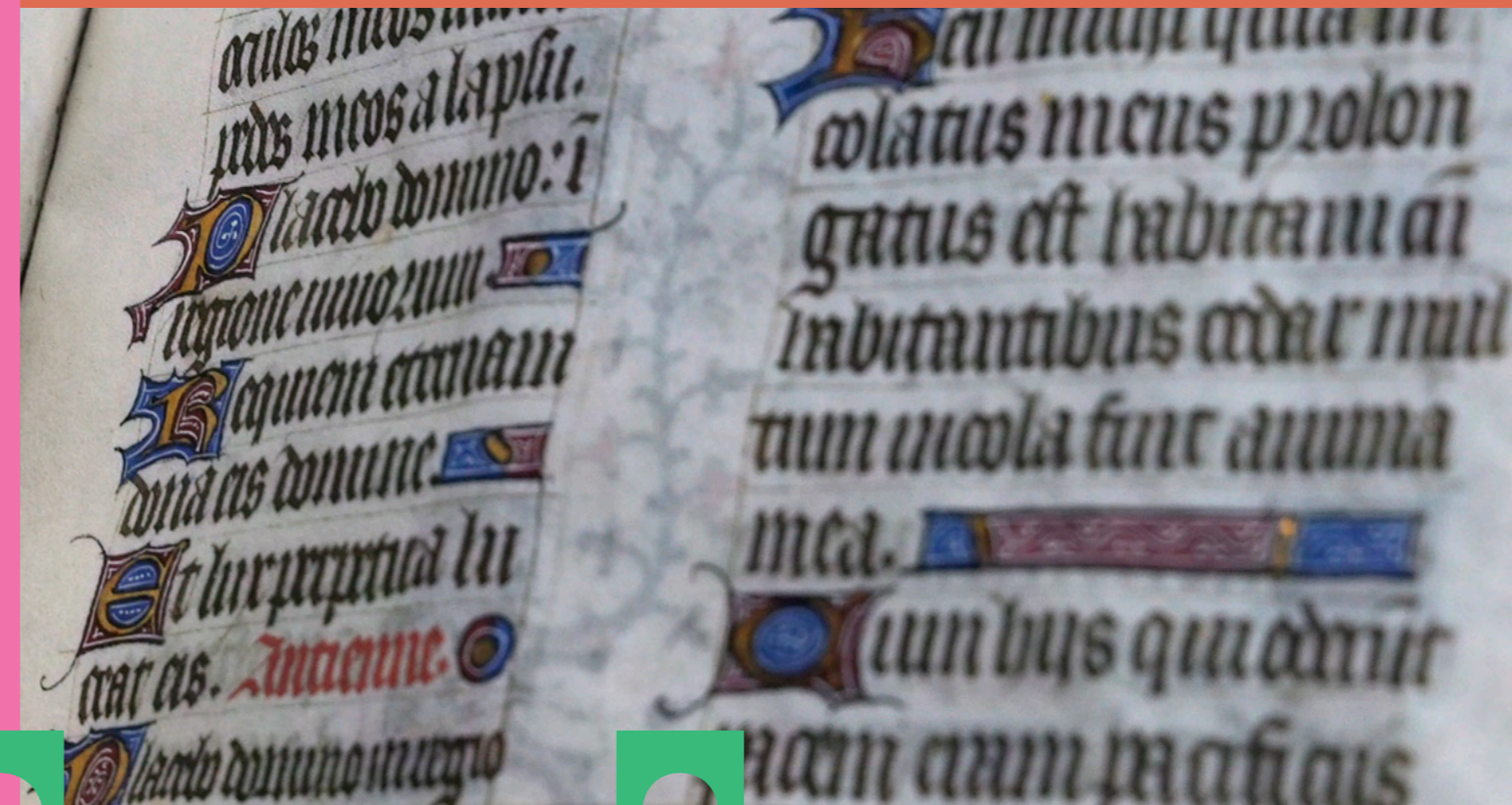
- Vertegenwoordiger Valkhof Museum platform Beeldende Kunst Nijmegen (BKN)
- Bestuurslid ArtTable Nederland

STEPHAN WEISS-KÖNIG

- Raad van Advies Gelderse Archeologische Stichting

MARENNE ZANDSTRA

- Lid van het Kwaliteitsteam Neder-Germaanse Limes, ressorterend onder de Nederlandse Limes Samenwerking (NLS)
- Lid stuurgroep voor de tentoonstelling Romeinse Waalschatten in Museum De Bastei

VALKHOF
MUSEUM